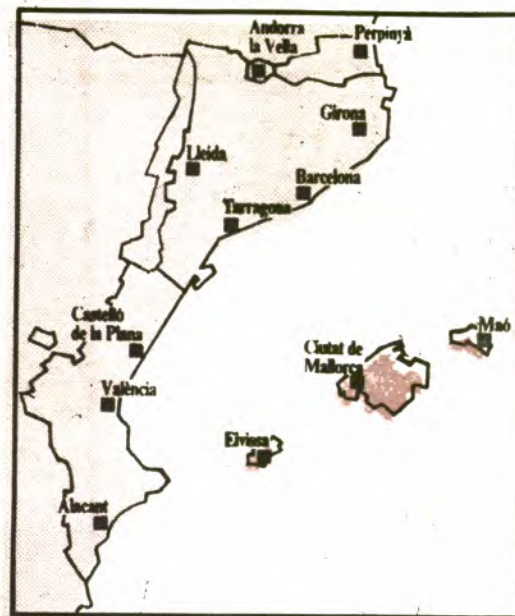

S'Arenal

de Mallorca

PUBLICACIÓ INDEPENDENT DE LA COMARCA DE S'ARENAL

ANY. X NÚMERO 190

1 DE MARÇ 1990

PREU: 75 PTES.

**És Na Teresa d'es Tronc
una manacorina decoradora,
que en sap i que a més
és simpàtica i bella**

ESPECIAL DE LA CIUTAT DE MANACOR

Un exemplar
d'aquest periòdic serà
REGALAT
a totes les famílies manacorines

EDEN

PARK

DISCO SHOW

De dimarts a dissabtes a partir de les 10' 30

DUO ADDAGGIO

Divendres y dissabtes

**GRAN ORQUESTRA MANHATAN
i els seus «mariachis»**

Carretera de s'Arenal, entre els
Balearis 2 i 3. Tlf: 263858. Can Pastilla.

*Tenim una gran varietat de brolladors,
colls de cisterna, estàtues, jardineres i
cossiols per decorar el jardí.*

Visitau-nos sense compromís

MATERIAL DE CONSTRUCCIÓ CAN MARI

Carretera de Manacor, 403 - Tel. 24 02 25
SON FERRIOL
DISSABTES DEMATÍ, OBERT

Telèfons útils a S'Arenal

A la part de
Ciutat

Ajuntament	727744
Tota casta de desperfectes a la via pública (entre les 13'30 i 15'00)	727643-727644
Bombers	281250-290017
Residència de l'assegurança social	289100
Creu Roja de Ca'n Pastilla	264040
Polícia Nacional	091
Polícia Municipal	092
Polícia Municipal de S'Arenal	490503
La Porciúncula	260002
Tele-Taxi	401414
Radio-Taxi-Platja	755440
Associació d'Hotelers	267654. Fax: 491012

A la part de
Llucmajor

Ajuntament	660050
Oficina de S'Arenal	264071
Bombers	660756
Polícia Municipal	661767
Guardia Civil	264121
Taxi	263745-263538
Parròquia	263265
Aigua potable a domicili	265980-261426
Associació de Veïnats	265005
Grues Sampil	264193
Servici Municipal d'aigües SOGESUR	262493

S'Arenal de Mallorca

Aquest periòdic surt cada quinze dies. Se pot trobar als quioscos de S'Arenal, Can Pastilla, Es Coll, Son Ferriol, Llucmajor i Sant Jordi. Subscriviu-vos-hi

BOLLETÍ DE SUBSCRIPCIÓ

Nom

Carrer

Població Tel.

M'interessa una subscripció:

☐ SEMESTRAL 900 Ptes.

Forma de pagament:

☐ Rebut domiciliat a un Banc

Banc Suc.

Compte n.º Titular

☐ Comptat Firma

Ompliu aquesta tarja i envieu-la al Camí

«Luis Cerdó el missatge s'ha concagat»

(Quarta Part)

4) Espanyolisme camuflat de mallorquinisme.

Els gonelles són afectats de fer inflades declaracions de mallorquinitat. Els agrada omplir-se la boca amb proclames d'amor, tendresa i devoció envers Mallorca: Pep Gonella: "Homo d'es poble, sense més títol que es seu amor a Mallorca i a lo mallorquí" (89), Luis Cerdó: "estim de bon de veres es mallorquí" (90), *Cultura en Libertad*: "No som una associació anticatalanista ni castellanista, sinó mallorquinista de totes totes" (91) etc. És realment veraç, però, aquesta mallorquinitat? Per poc que començam a filar prim els seus lapsus i actes fallits, és fàcil descobrir, sota una crostera aparentment inofensiva, les intencions tèrboles que amaguen. Pep Gonella, en un moment d'apassionament i descontrol, va dir: "els mallorquins, que som espanyols" (92). Luis Cerdó, a l'última carta, en un llamp de franquesa va amollar: "es mallorquins que mos consideram espanyols". Aquestes dues afirmacions són prou nítides per fer veure a tothom que sota l'aparença de "mallorquinitat" s'oculta l'"espanyolitat" més funesta. L'any 1972, Pep Gonella va dir una mentida podrida quan va afirmar: "Ni catalans ni castellans: mallorquins" (93). Ara hem demostrat que per ésser sincer hauria d'haver dit: "Ni mallorquins ni catalans: espanyols".

Luis Cerdó s'ha entossudit de voler fer compatible la condició de mallorquí i espanyol: "No hi ha cap contradicció: som cent per cent mallorquí, cent per cent espanyol". Quan ha dit això seguia al peu de la lletra les instruccions del seu iniciador, Antonio Alemany: "Para mi lo importante es otra cosa: la absoluta compatibilidad i complementariedad entre lo español y lo mallorquín. (...) Ser mallorquín, normalizar la lengua, defender el autogobierno, propugnar la reforma estatutaria y hasta pertenecer a la Obra Cultural Balear no tiene nada que ver con antiespañolismos y demás zarandajas. Pienso que uno de los errores del nacionalismo catalanista ha consistido precisamente en incompatibilizar "lo español" y "lo mallorquín" (94). Per refutar aquestes declaracions no cal anar molt lluny. N'hi ha prou de recordar a Alemany les pròpies paraules que va dir l'any 1975: "compartesc, també, l'opinió de Gaziell, quan afirma que a Espanya mai no ha existit el separatisme, sinó l'expulsióisme. És evident que hi ha un parell de pobles que han estat expulsats de la nostra història, i a posta s'expliquen moltes de coses inexplicables" (95). APLEC ha dit i repetit més d'una vegada que els catalans mai no serem espanyols. Per endavant, ara afegim que tot intent de voler conciliar els termes català/mallorquí amb espanyol acabarà sempre en el més rotund dels fracassos. Jordi Pujol i Miquel Roca no s'ho creien i l'any 1986 ho varen tocar bé amb les mans quan l'operació reformista, recordem allò de "La otra manera de hacer España", va culminar

en el més espantós dels fiascos electorals sense precedents a l'Europa democràtica. Jordi Pujol, com Francesc Cambó quan va proclamar la seva línia d'intervencionisme en la política espanyola, ha demostrat que és un estadista de pa amb fonteta i que no en té ni puta idea d'història ni de política colonial. Les seves iniciatives de voler proclamar el borbó Felipe, príncep de Girona, el converteixen en l'aliat indígena de la metròpoli, en el reietó negre que pacta amb el traficant d'esclaus a canvi de bijuteria. Pujol tanmateix s'estavel·larà contra un mur. Ara ja ho deim: serà repudiat pels seus que l'acusaran de traïdor i a la vegada serà rebutjat per Madrid perquè mai no el considerarà una persona d'absoluta confiança.

És inútil! Nosaltres ja no perdem el temps. Ho tenim ben clar! L'experiència ens demostra que només hi ha una sortida: descolonització i independència! Pensant amb els indecisos cagadubtes que neguen l'evidència, ara reproduïrem uns mots que demostrin d'una manera categòrica i inapel·lable que els catalans mai no serem espanyols per l'única raó que aquests mai no ens hi consideraran. Vegem (El subratllat és nostre):

ORTEGA y GASSET: "España es una cosa hecha por Castilla, y hay razones para ir sospechando que, en general, sólo cabezas castellanas tienen órganos adecuados para percibir el gran problema de las España integral. (...) Desde un principio se advierte que Castilla sabe mandar" (96).

ERNESTO GIMENEZ CABALLERO (1943): "Cataluña: Te habla un español que te quiere. Y te quiere, como los españoles de la meseta castellana desde siglos te aman: con pasión. Con la misma pasión que se quiere a una mujer.

Y la pasión, ya lo sabes: va desde el despojamiento más abnegado de nuestra propia dignidad, hasta la ira terrible de esa dignidad al fin exacerbada: hasta el crimen, que por eso se ha llamado pasional.

"Quien bien te quiera, te hará llorar", dice el profundo adagio nuestro.

"La maté porque era mía", dice también otro hondo y apasionado decir de nuestro pueblo.

En pequeño, en mi particular caso de español que te quiere con pasión, ese mismo ha sido el caso de nuestro pueblo. De España contigo.

(...) Te amábamos más que nunca. Con más pasión y delirio que nunca. Te veíamos más que nunca: bonita. Pues de todas las tierras de España, tú eres, Cataluña, la más bonita de todas las tierras. La más femenina, fina, dulce. Atrayente, arrobadora. Y rica.

GIMNÀS · JUDO · TAEKWONDO
MANTENIMENT · CULTURISME

TLFS.: 263112 - 263834

PISCINES · SOLÀRIUMS · TOBOGANS

S'ARENAL DE MALLORCA. Publicació independent de la Comarca de s'Arenal. Edita: Associació de Veïns. Director: Mateu Joan i Florit. Depòsit Legal PM-473-80. Imprimeix Hora Nova, S.A. Publicitat i subscripcions: Camí de les Pedreres, 132 - Apartat de correus 124 - 07600 - s'Arenal de Mallorca. Telèfon:

Luis Cerdó

A ti te han querido presentar algunos bárbaros y superficiales conocedores, como un país de comerciantes, de payeses, de dependientes, de gente grasa, vulgar y propietaria. Confundiendo la bella, provenzal y exquisita tierra femenina de Cataluña, con algunos de sus aspectos ordinarios, industriales y campesinos.

Tú eres -has sido y serás siempre ¡Cataluña!- el rostro de perfil más helénico y clásico de España: la boca que ha vertido en su lírica lemosina las más dulces palabras del mundo. Eres la más opulenta y nutricia matrona mediterránea de carnes de oro, playas azules y vergeles de pinos, mar, frutas y alcantilados.

Por eso nosotros, los castellanos, los españoles de tierra adentro -adustos, secos ardientes, celosos, vehementes, donjuanescos- siempre te hemos deseado con fiebre en los labios y un delirio en las entrañas.

Nosotros, los españoles de tierra adentro, los españoles de verdad, ¡no podíamos jamás venderte ni perderte!

Podíamos, por el momento, resignarnos consumidos de pena y pasión.

Podíamos, por el instante, morder de rabia nuestros puños, que las generaciones anteriores, abúlicas y suicidas, nos dejaron débiles e incapaces de golpear y de matar.

Pero podíamos resignarnos hasta que nuestros brazos volvieran a tornarse membrudos. Y capaces de empuñar el arma que habría de limpiar nuestro honor.

Porque tú, Cataluña, ¡nos pertenecías!, ¡y a nadie más! Y sentíamos el derecho de hacerte llorar! Porque te queríamos.

Por eso las palabras de miel de mis poemas de papel, y mi pluma de trovador de hacía años -al verse pisoteadas por tu desdén y abandono-, se hicieron de hiel, de hierro y de sangre. Y supe encender mis arengas con alarmas de guerra, y crispase mis manos en un arma de fuego. Y entrar un día de enero -26- en tu Barcelona, con botas de montar. Vestido de soldado, y un ansia incontenible de gritarte: ¡mía! Sí. Mía. Nuestra. ¡De España otra vez!" (97).

RAMIRO LEDESMA RAMOS (1931): "Cataluña no pertenece a un grupo de catalanes. Ni a la totalidad de catalanes siquiera. Pertenecce, sí, a España, es España, y los catalanes tienen derechos en Catalunya sólo en tanto son españoles. Conspirar contra España es conspirar contra sus derechos en Cataluña, es despojarse de su cualidad de catalanes.

Ni por sorpresa, ni por derecho, ni por las armas, consentiremos jamás la separación de Cataluña" (98).

Editorial del diari BALEARES (25.X.1939): "Mallorca no es sólo para los mallorquines, es para todos los españoles, como "española" que es. Que el mallorquín se hable en la intimidad, en la familia, nos parece muy bien, pero que se use en la vida oficial, comercial e industrial de la Nación nos parece sencillamente deplorable" (99).

MANUEL FRAGA IRIBARNE (1967): "¡Hay que decir español y no castellano! El español es la lengua de todos. Se ha transformado ya en la lengua de España (...) Porque Cataluña fue ocupada por Felipe IV, fue ocupada por Felipe V, que la venció, fue bombardada por el general Espartero, que era un general revolucionario, y la ocupamos en 1939 y estamos dispuestos a ocuparla tantas veces como sea necesario y para ello estoy dispuesto a coger el fusil de nuevo. Por consiguiente, ya saben ustedes a qué atenerse, y aquí tengo el mosquete para volverlo a utilizar" (100).

MANUEL AZAÑA (1937): "Una persona de mi conocimiento asegura que es una ley de la Historia de España la necesidad de bombardear Barcelona cada cincuenta años. El sistema de Felipe V era injusto y duro,

pero sólido y cómodo. Ha valido para dos siglos" (101).

FRANCISCO (jugador de fútbol del Sevilla l'any 1986): "¿Te gustaría irte a Barcelona? -A mí la Torre del Oro y la Giralda me tiran mucho, pero si viene un equipo con dinero... Y el Barcelona es un gran equipo. Lo que me molesta de Barcelona es que allí la gente te hable catalán.

-Pues sí, Francisco, ya ves, en Barcelona la gente habla catalán. -Yo comprendo que una región pueda tener su dialecto, pero en Cataluña se pasan. Y que me hablen en catalán a mí, con esa pinta de andaluz que tengo, me molesta muchísimo. Y eso de que hagan entrevistas en catalán en las emisoras, tampoco me parece lógico... Es que en Andalucía somos muy españoles, y a mí, cuando oigo el himno nacional, se me ponen los pelos de punta.

-¿Y tú que entiendes por ser muy español? -El prototipo del español muy español es el andaluz o el castellano medio" (102).

En aquests mots acabats de reproduir, es pot observar que independentment de la militància ideològica, els espanyols tenen una idea compartida enfront de Catalunya. No es pot dir el mateix, en canvi, de l'actitud dels catalans davant Espanya. Aquí sí que no hi ha gens d'unanimitat. Tot són diferències, matisos, divisions, punyets, escissions, dretes, esquerres etc. L'any 1955 Mn. Armengou va escriure: "A Espanya, rics i pobres, amos i obrers, tots pensen igual respecte a Catalunya. Resulta una catàstrofe, àdhuc social, que a Catalunya, rics i pobres, amos i obrers, no pensem igual respecte d'Espanya" (103). Prova d'això és que el govern espanyol va fer afusellar indiscriminadament catalans, és igual que fossin de dretes o d'esquerres, per exemple: Miguel Carrasco i Formiguera (Barcelona 1890 - Burgos 1938) burgès, catòlic de dretes, delegat de la Generalitat al País Basc durant la guerra i afusellat al penal de Burgos l'abril de 1938; o Lluís Companys i Jover (el Tarròs 1882 - Barcelona 1940) advocat d'ideologia republicana i catalanista, president de la Generalitat assassinat al castell de Montjuïc dia 15 d'octubre de 1940. En lloc de sumar i multiplicar, el colonitzat sembla condemnat a l'eterna divisió tribal. Recordem alguns esdeveniments no massa llunyans: escissió d'ERC, enfrontaments dels dos MDT, confrontació a Balears entre PSM i Catalunya Lliure, lluita entre l'Ajuntament de Barcelona (PSC) i la Generalitat (CiU), picabaralles entre els partidaris d'escriure Binisalem amb una o dues essos, conflicte a Manacor entre els partidaris de llevar o mantenir el nom del traïdor Antoni Maura a un carrer etc. Tot plegat ens porta a afirmar que Catalunya té alguns trets propis de Sudàfrica amb la particularitat, però, que nosaltres som més avançats que la metròpoli en tots els terrenys a excepció d'un: el militar. Hom es pregunta ¿com és possible que un 18'53% de població blanca pugui dominar un 77'82% de negres i mestissos i 2'75% d'indis? La resposta és la següent: els negres estan terriblement dividits a causa de recels tribals que provenen de segles enrera. Per exemple, la província Natal on Pretoria ha constituït el homeland KwaZulu presenta un estat de guerra civil entre el moviment Inkatha dirigit Mangosuthu Buthelezi i l'UDF (Front Democràtic Unit), pròxim al Congrés Nacional Africà: "Pretoria no ha mostrat cap interès d'acabar amb un conflicte que serveix per dividir els negres, i tan sols l'alliberació de Mandela podria aturar-ho encara que sense garanties. (...) El Govern ha estat incapaç d'aturar aquesta violència -on els més llests veuen a Inkatha fer la feina bruta de Pretòria- en la qual la policia no ha tingut escrúpols d'aliniar-se amb el moviment zulú i donar-li una mà, si s'esqueia l'oportunitat, contra els camarades. La policia de la zona està integrada per zulús, però comandada per blancs" (104). Recapitulant, doncs, l'apartheid s'ha mantingut i es manté a base de provocar la divisió entre les diferents tribus indígenes: Xhosa, Zulú, Sotho, Tswana, Tsonga, Swazi, Venda, Ndebell, Ciskeis etc. (105).

5) Tergiversació del terme "Foraster".

El DCVB presenta les següents accepcions de la paraula "foraster": "1. Forà; situat fora de la població. 2. Nadiu o propi d'un poble o país diferent d'aquell on

es troba. 3. Castellà de nació o de llengua (Mall.). Parlar foraster (o en foraster): parlar en castellà. 4. Grosser d'enteniment o de comportament (Mall)". (106). Per altra banda, el Diccionari Coromines diu: "S'observa com a molt genuí i arrelat a Mallorca l'ús de foraster aplicat (com ha comentat alguns cops Fr. de B. Moll en forma tan incisiva com encertada) a la llengua i nació estranyes, en particular als castellans" (107). Antonio Alemany, Cerdó i el gonellisme en general han volgut esporgar les connotacions negatives que l'ús de la paraula foraster té per a la majoria de la població nadiua i les han volgut estendre als catalans. Exemple: "Un castellano que era consecuencia de la misma integración de la Real Audiencia -y no mandato del Decreto de Nueva Planta- que, por otro lado, jamás había estado integrado totalmente por mallorquines desde su misma instauración en 1571, al ser dos los ministros naturales del Reino de Mallorca y cuatro forasters, aunque de los otros reinos de la Corona de Aragón" (108). La revista *Artà*, que té com a director Serafí Guiscafré i com a col·laborador el traïdor Josep Melià, encapçalava la publicació d'un article de Luis Cerdó amb els següents mots: "Es castellà havia ferit fort es nostro parlar, però ara és quand el volen matar, amb aquestes formes forasteres que es mallorquins no hem emprat mai" (109). Tanmateix els embulls sempre acaben per sortir i Antonio Alemany se contesta a si mateix si recordam unes paraules que va dir l'any 1975: "Agradir o no agradi, la saviesa popular ha sabut remarcar molt bé aquesta realitat. Vostè sap que aquí, fins fa poc temps, hi havia tres castes de persones: els forasters, els mallorquins i els catalans..." (110).

6) L'enemic és Barcelona i no Madrid.

Llegiu amb atenció la porcada que l'any 1972 va arribar a escriure en Pep Gonella: "Es a dir, ni a dins calmeva me permetran xerrar es mallorquí. I no, m'apressur a dir-ho, per culpa des castellans, sino de certes gramàtiques i promptuaris que els barcelonins venen publicant a Mallorca" (111). D'aquests mots destaquen tot d'una l'exculpació de l'acció genocida dels espanyols i la desviació del punt de mira cap als barcelonins als quals s'inculpa d'una acció totalment falsa com és parlar de gramàtiques que venen publicant a Mallorca. S'ha d'esser molt malanat per voler presentar Fr. de B. Moll o Jaume Busquets com a "barcelonins" que es desplacen a Mallorca per publicar les seves gramàtiques quan, de fet, Moll és menorquí (Ciutadella 1903) i Busquets mallorquí (Ciutat 1898-1971). Increïble!

Naturalment, Luis Cerdó, com a bon deixeble, continuarà aquesta línia d'intoxicació: "Dius que no atac es castellanistes, i tens tota sa raó del món. Saps què passa? Que es catalanistes deis tants de desbarats que no me deixau temps per contestar an aquests altres" (112). Cerdó no enganya ningú amb aquests mots perquè ha demostrat prou que té temps per al que vol. Així i tot, a mesura que li estrenyem els perns, es veu obligat a reconèixer la "maniobra de castellanització feta des d'es poder" si bé intenta treure-li tot el ferro que pot: "Es castellà a Mallorca, avui en dia, no és conseqüència de cap "imperialisme espanyol", com diuen es catalanistes, sinó d'una necessitat social inevitable, de sa mateixa manera que, a poc a poc, també s'inglés l'hauem de menester cada dia més" (113). MENTIDA PUTA! L'anglès mai no s'ha introduït a Mallorca de la manera criminal com sí ha fet l'espanyol. A veure què et semblen els següents mots que els infants mallorquins aprenien a les escoles durant el franquisme: "¡Escuchad bien esto y para siempre, niños españoles!: ¡el que de vosotros olvide su Lengua española o la cambie por otra dejará de ser español y cristiano! ¡Por traición contra España y pecado contra Dios! ¡Y tendrá que escapar de España! Y cuando muera, su alma traidora irá al infierno!" (114). Au, contesta si et veus amb coratge!

7) La llengua catalana entesa com a apèndix de l'espanyol.

El gonellisme nega un tractament igualitari i equitatiu a la llengua catalana. Al capdavant de tot, el seu objectiu final és aconseguir que el mallorquí esdevingui un

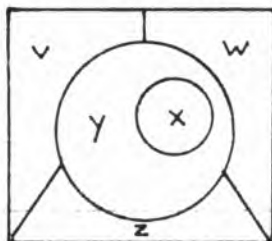

Luis Cerdó

dialecte de l'espanyol com ho pugui esser l'andalús. Pep Gonella es posa històric quan veu que els gramàtics de la llengua catalana segueixen el criteri que els manlleus lexicals d'altres llengües, amb les corresponents traces fonètiques i gràfiques, s'han d'agafar directament de la llengua original i no a través de l'espanyol: "O sia, a davant s'aparició d'un joc novell que no està batiat en mallorquí, els mallorquins, que som espanyols, no hem d'emprar, de cap manera, una paraula com "balonces-to" que es castellana -tret, per tant d'un idioma ben espanyol- sino que mos hem de valer de la paraula anglesa" (115). Luis Cerdó: "Un d'es fets que caracteritza es catalanistes és s'admiració que senten cap a s'idioma anglès. Per ells, lo ideal seria que a Mallorca només se parlassen dues llengües: es català (de Barcelona, naturalment) i s'inglès (de Londres, of course). I com que es projecte és molt ambiciós i molt mal de conseguir, de moment se consolen fent una mescla i, de tant en tant, hi afiquen qualche anglicisme" (116). El gonellisme atorga a l'espanyol el monopoli d'accés a les altres llengües i el converteix en un punt de referència obligat i constant. Simultàniament, imposa al català una posició marginal, subalterna, casolana, familiar i entranyable. El gonellisme vol que totes les relacions entre el català i la resta de la Humanitat siguin a través de la llengua espanyola. En definitiva, condemna els catalans a pagar vassallatge feudal a Madrid quan volem fer tractes amb Europa, per exemple. Aracil va explicar molt bé aquest fenomen, que va il·lustrar amb el següent gràfic (117):

x (català)
y (espanyol)
z (francès)
v (anglès)
w (alemany)

Els espanyols no poden sofrir que Catalunya s'obri directament al món sense intermediaris. Per això es posen històrics quan Jordi Pujol és rebut per George Bush a la casa Blanca (118). Ells voldrien que fóssim una cultura satèl·lit, un apèndix depenent d'Espanya. La veritat, però, és que no els necessitem per res. Tot al contrari, Espanya per a Catalunya no és més que un llast, una nosa, una sangonera, en definitiva, un fàstic que aviat ens llevarem de damunt. El paper de l'espanyol imposat com a llengua pont als catalans queda molt clar en els següents mots d'Ernesto Giménez Caballero: "Al hacerse la unidad en 1492, el lenguaje catalán, enamorado de la Lengua española como el rey Fernando de la reina Isabel, unió a ella su destino con el gran Boscán, y no se le ocurrió pensar en disputas ni divorcios. Quedando reducido como una especie de habla entre oscuros payeses analfabetos."

Lo mismo sucedió al lenguaje vizcaino. Y al gallego. Y al valenciano. Pronto comprenderino que no había más que una Lengua posible para España y el mundo: la española. Sólo la Lengua española valía para entenderse con Papas, con Emperadores, con Santos, con Príncipes, con Damas, con Sabios, con Poetas, con Artistas, con indios de América y berberies de Africa... Sólo hablar en español era "hablar en cristiano". Y durante tres siglos esos hermanos se avergonzaron de hablar sus propias y casi olvidadas variantes dialectales" (119).

8) Enfrontar les masses indígenes amb els intel·lectuals.

El gonellisme és un fenomen que per arrelar necessita de la ignorància de les masses. El seu enemic número u seran, doncs, els intel·lectuals i professors sorgits d'aquestes mateixes masses. Pep Gonella reiteradament va intentar ridiculitzar-los amb qualificatius com "sabios, lletraferits, dictadors, capdavaners, de la ceba, santons de s'integrisme barceloní, snobs," etc: "Tot es

feina d'un parell de gramàtics qu'es creuen pluscuamperfectes i que actuen com a dictadors, ordenant, manant i fent-ho sabre a ses cent cinquante mil persones qu'encara parlam es mallorquí" (120). APLEC, al puput de cresta molla, va assenyalar: "La colonització treballa sovint a base de segmentar i enfrontar entre si el món cultural, polític, social i econòmic de la societat indígena. Això és, disgregar i descohesionar. (...) La bèstia negra dels botifarres han estat sempre els mestres i professors. No debades intueixen que són els únics que poden tornar a unir i restituir el que ells amb molta i engany han desunit" (121). Luis Cerdó, com comprovarem tot seguit, ha portat l'odi cap als professors i la Universitat vers uns límits grotescos que es desacrediten ells tots sols. Vegem-ho: "Es catalanistes són especialistes en manipular s'opinió pública i fer creure que s'única veritat és sa seua. (...) controlen tres sectors socials fonamentals, que els serveixen per anar imposant una verdadera dictadura lingüística. Aquests són sa cultura -que inclou, s'Universitat-, es medis de comunicació i sa política. (...) Es control catalanista de sa cultura el duen entre s'Universitat i s'Obra Cultural Balear. Es rector de s'Universitat, En Nadal Batle, mai ha amagat es seu catalanisme radical -recordem allò de "bilingüisme sí, però català i anglès- i a sa Facultat de Filosofia i Lletres comanden catedràtics tan radicals (sic) com es rector. (...) s'Universitat és es principal medi d'imposició d'es catalanisme a Mallorca. (...) A través de s'Universitat s'imposa es catalanisme a ses escoles de Mallorca. Això ho conseguixen per medi de dos mecanismes: un de directe i un altre d'indirecte. Directament, formant llicenciats catalanistes que, en sortir de s'Universitat, aniran a fer classe an es col·legis de s'illa. D'aquesta manera, intentaran transmetre es seu catalanisme an ets al·lots i al·lotes de Mallorca. Indirectament, fent pressions a damunt es polítics i obligant-los a promulgar lleis i reglaments catalanistes que reforcin sa dictadura a dins es món de s'ensenyança" (122).

APLEC. Associació de professors en LLengua Catalana. Ap. de Correus 1351. Palma.

NOTES.- (89) Francesc de Borja Moll, "Polèmica d'en Pep Gonella", ob. cit. pàg. 134. (90) Luis Cerdó, "Jaime Sastre: un racista que treu fums per sa boca" ob. cit. (91) Id. "Nazis catalanistes", Balears 10.V.1989. (92) "Polèmica d'en Pep Gonella", ob. cit. pàg. 139. (93) Id. id. pàg. 138. (94) A. Alemany, "A favor del desorden informativo, D16 1.IX.1989. (95) A. Alemany entrevistat per Llorenç Capellà, "Les ideologies polítiques a Mallorca. (15 entrevistes)", ed. Moll, Palma 1975, pàg. 22. (96) Reproduït per Francesc Ferrer i Gironès, "Lletres de batalla", ed. El Llamp, Barcelona 1989. (97) Ernesto Giménez Caballero, "Amar a Cataluña", 1942. (98) Ramiro Ledesma Ramos, "Antología", ed. Fe, Madrid 1942, pàg. 153. (99) Reproduït per Josep Massot i muntaner, "Nationalia II", Publicacions de l'Abadia de Monserrat, Barcelona 1978, pp. 14-15. (100) Avui 13.IV.1988. (101) M. Azaña, "Memorias políticas y de guerra", Ob. Completas Vol. IV, ed. Oasis, Mèxic 1963. (102) Entrevista, núm. 526, juny 1986. (103) Josep Armengou, "Justificació de Catalunya", 1955, pàg. 52. (104) El País 28.I.1990. (105) Ania Francos, "Sud-Africa. Nazisme i apartheid", ed. de Materials S.A., Barcelona 1966, pàg.239. (106) DCVB, Vol. IV, ed. Moll, Palma 1976, pp. 969-970. (107) Joan Coromines, "Diccionari etimològic i complementari de la llengua catalana", ed. Curial, Barcelona 1986, Vol. IV, pàg. 112. (108) A. Alemany (Editorial), "Decir derecho mallorquín", D16 29.XII.1989. (109) Revista Artà, núm. 44, gener 1990, pàg. 30. (110) A. Alemany entrevistat per Llorenç Capellà, ob. cit. pàg. 24. (111) "Polèmica d'en Pep Gonella", ob. cit. pàg. 10. (112) Luis Cerdó, "Catalanista reencarnat i anònim", Balears 14.XI.1988. (113) Id. "Mallorquinisme o anticastellanisme", Manacor Comarcal, núm. 477 (20.I.1990), pàg. 36. (114) E. Giménez Caballero, "España nuestra", Madrid 1942, pàg. 117. (115) "Polèmica d'en Pep Gonella", ob. cit. pàg. 139. (116) Luis Cerdó, "Dues cursilades lingüístiques", article publicat a la revista Lloseta, primer trimestre de 1989, pàg. 4. (117) Lluís V. Aracil, "Dir la realitat", ed. Països Catalans, Barcelona 1983, pàg. 181. (118) Avui 6.II.1990. (119) E. Giménez Caballero, ob. cit. pàg. 143. (120) "Polèmica d'en Pep Gonella", ob. cit. pàg. 119. (121) APLEC, "Antonio Alemany: un puput de cresta molla", (XI Part), S'Arenal de Mallorca núm. 185 (15.XII.1989), pàg. 7. (122) Luis Cerdó, "Normalitzar no és catalanitzar. (III)", Perlas y Cuevas (20.II.1988), pp. 10-11.

Continuarà.

NELSON MANDELA

FOR EVER

Els esposos Mandela (Nelson i Winnie) han esdevingut els estendards d'una raça, la negra, en un país, Sud-àfrica, on fins ara havia estat perseguida, maltractada, insultada, ignorada i (quasi) anihilada.

El 1962 Nelson Mandela, líder històric del Congrés Nacional Africà, fou empresonat per defensar el dret dels negres sud-africans a esser lliures dins la seva pròpia terra, a no deixar-se controlar per una minoria de blancs que els consideren inferiors, pràcticament al mateix nivell dels animals, i els obliguen a viure a llocs separats, a ghettos. Mandela, amb el seu empresonament, ultrapassà els límits dels sers humans i penetrà en el món dels mites, o dels màrtirs que pel que fa al cas és el mateix, un cercle restringit al qual només poden accedir aquells que es distingeixen en la lluita per una causa noble; i és des d'aquest món, el dels mites o el dels màrtirs, que Mandela continuà la lluita, una lluita quotidiana i complicada, des de dins de la presó, dictant les ordres d'actuació que la seva muller, Winnie, s'encarregava d'executar.

Per obra i gràcia del poder que els volia sotmetre, aquest matrimoni fou elevat a la categoria d'herois nacionals de la raça negra i de tots els pobles oprimits del món. Ara, amb el seu alliberament, després de quasi 28 anys a la presó, gairebé sense contacte amb el món exterior, i també amb la legalització del Congrés Nacional Africà, l'oposició clandestina al règim, el govern sud-africà amb De Klerk al davant ha volgut donar mostres de progressisme, llibertat, democràcia i bona voluntat i, aleshores, restar importància a tots els moviments anti-apartheid. Però Mandela, novament, ens ha sorprès quan, poques hores després del seu alliberament, ha declarat que malgrat els nous aires que semblen bufar per Johannesburg, la lluita armada és un mitjà perfectament vàlid per aconseguir la igualtat de tots els sud-africans de qualsevol raça; ens ha sorprès perquè podíem pensar que un ancià de gairebé 70 anys, amb quasi 28 de presó a damunt les seves espatlles, ja no estaria per aquestes coses; i ens ha tornat a sorprendre quan també ha declarat que a la futura Sud-àfrica els negres hauran d'aprendre a conviure amb els blancs i que els blancs no han de ser discriminats pels negres i que vol edificat una Sud-àfrica nova.

L'alliberament de Mandela és una fita històrica per als pobles oprimits del món, ja que encara que no ho sembli la terra és plena de sud-afríques, tot i que s'amaguen rera la màscara (és típic en Carnaval) de la llibertat, la tolerància i la democràcia. En aquestes noves sud-afríques els blancs són els opressors i els negres els oprimits, però encara hi ha una tercera raça: la dels negres que volen esser blancs i tiren pedres a la pròpia teulada i contra els seus companys de raça. Però aquestes altres sud-afríques juguen (jugam) amb desavantatge, no tenen (tenim) un altre Mandela.

Mamés Tovell i Rampla

S'Arenal
de Mallorca

Tel. 26 50 05

AJUNTAMENT DE MANACOR

**Aquest Ajuntament, a la sessió plenària del
dia 6 de febrer, va acordar per unanimitat
adherir-se a la Campanya de Normalització
Lingüística del Govern i altres institucions
balears**

La Normalització Lingüística a l'Ajuntament de Manacor

1.- L'ENSENYAMENT DEL CATALÀ A MANACOR

Precedents. Els inicis del «recobriment manacorí» es remunten a l'any 1961, al desaparegut col·legi Municipal Ramon Llull, precursor de l'actual Institut de BUP. En aquest centre s'hi feien classes d'amagat en temps de l'esbargiment i més endavant amb el vist-i-plau personal del, aleshores, Inspector en Cap del districte universitari de Catalunya i Balears, Sr. Josep Gassiot i Llorens, que les encoratjà, es feien escapçant l'assignatura de dibuix tècnic. No tardaren gaire en sortir els primers resultats a una publicació que s'hi feia a ciclostil: la revista ARBRE.

Tres anys després comencen a funcionar també classes de llengua catalana per a adults, sota l'empara de l'Obra Cultural Balear, a un teatre de la Parròquia de la Mare de Déu dels Dolors, el Saló Fènix, lloc que es canviarà cada any. L'alumnat de tot d'una va examinar-se a l'Estudi General, amb els professors de l'Obra Cultural: són aquells anys gloriosos en què es premien els esforços amb lots de llibres als aprovats i amb viatges per Catalunya als excel·lents.

A ambdós indrets, col·legi i parròquia, les classes no s'interrompran fins al 1972. Els motius de l'estruncament no són altres que la direcció i bona part del professorat del nou Institut Nal. Mixt, arribats de més enllà de la mar, no entenen aquests tipus d'activitats «il·legals», tot i que són tolerades i es fan obertament a altres Institucions de Ciutat.

Aquesta interrupció mou alguns professors del desaparegut col·legi i altres persones sensibles a la qüestió que havien viscut l'experiència, i demanen formalment a l'ajuntament la creació d'una escola municipal.

Creació. La proposta —certament agosarada— reposà alguns mesos i quan ja semblava causa perduda, amb l'empenta del Regidor Josep Mª Fuster el 7 de juny de 1973, l'Ajuntament en Ple en decidí la creació. Aquest fet tingué una forta repercussió no només en el poble sinó també a fora, com ho proven les adhesions i felicitacions dirigides a l'ajuntament de part d'intel·lectuals d'arreu de les Illes i fins i tot de fora. Es publicaren al llarg d'unes quantes setmanes a una secció de la revista local **Manacor** que es deia: «una fita cultural: l'escola de Mallorquí». Hi trobam els noms de Gabriel Janer, Miquel A. Riera, J.M. Llompart, Francesc de B. Moll, el Bisbe de Mallorca, Gafim, Josep Melià, el Delegat Provincial del MEC, el P. Rafel Ginard Bauçà, Miquel Fisac, entre molts altres.

El 17 de juliol s'aprovà el Reglament i el pressupost, esquitit certament, però suficient per a la partida i sobretot per descarregar les despeses de l'OCB a la zona de Llevant car passava per uns moments econòmics bastant difícils.

El 6 de setembre quedà nomenat el Patronat i el Director-professor. El 22 d'octubre s'inaugurava, amb tots els honors, al mateix local provisional que encara ocupa. El Sr. Moll, present a l'acte, en el seu parlament afirmava: Vos asseguro que hi haurà Escola per estona... L'endemà ja es feien classes i... encara duren!

Funcionament de l'Escola Municipal

El Reglament supervisat pels serveis jurídics de l'Obra Cultural marca un objectiu ben clar: **«fomentar, practicar i ensenyar gratuïtament la nostra llengua i cultura, posant-hi el municipi els mitjans necessaris per aconseguir-ho»**. Els fins perseguits eren els mateixos de l'Obra i les activitats docents també.

Es farien els mateixos cursos de llengua catalana: preparatoris (per a infants i no iniciats), per a no catalanoparlants, elemental, mitjà, superior i formació del professorat en els diferents graus que s'impartien a l'Estudi General Lul·lià. Els seus professors, als exàmens, formarien un tribunal mixt amb els de l'Escola Municipal per assegurar-ne l'aplicació d'aquests mateixos programes i la qualitat de l'ensenyament. Cal advertir que aquesta mena de control ja feia uns quants anys que desplaçava a Manacor, degut a l'important nombre d'alumnes, els *professors-saltimbanquis* (com els ha anomenat Gabriel Janer), peoners del recobriment lingüístic de Mallorca: Francesc de B. Moll, Josep Mª Llompart, Pau Llabrés, Catalina Calafell, Gabriel Vidal, Jordi Magrinyà, etc. la majoria dels quals, encara ara, segueixen fidels al costat de la institució de l'ajuntament manacorí.

Quant a l'ensenyament de la cultura es seguiran diferents estratègies: cicles de conferències, classes amb mitjans audiovisuals i excursions, bàsicament.

Al cicle d'extensió cultural del primer any, patrocinat per la Caixa, hi desfilaran, entre d'altres: Mn. Pere Llabrés, Antoni Tarabini, Miquel Alenyar, Antoni Galmés, Mn. Pere Xamena i Josep Mª Llompart.

La matrícula del primer any va ser de 38 alumnes, dels quals sortiren sis professors novells: tres de grau elemental, dos de mitjà i un de superior.

La seva importància rau en poder començar a tenir gent disposada a fer «apostolat lingüístic» en pla quasi de missioners.

L'Escola en els darrers anys del franquisme (1974-75)

El llarg camí de la normalització ha de caminar inexorablement de la mà de l'ensenyament. Una societat que gairebé ja no reconeix la seva pròpia identitat cal guanyar-la amb la mateixa tàctica de subtilitats que havia ideat l'inefable geni del Decret de Nova Planta. D'ací que l'arrelament de l'Escola Municipal hagués d'idear estratègies perquè la gent s'hi acostàs sense la por que encara voltava els manacorins com ho fa cada any, a l'hivern, la boira. D'ací el nom de «Mallorquí», sospesat i elegit pels assessors jurídics i padrins espirituals dels Estatuts: d'ací les bones relacions i el tracte delicat amb els poders fàctics d'aleshores; d'ací la presència dins del patronat d'un ventall de representants d'institucions municipals, acadèmiques, econòmiques, veïnals... Es tractava de tenir-ho bé amb tothom i demostrar que l'Escola era innòcua al Règim, a l'Església i a la Societat: és a dir, que era una cosa així com un club de tocats del bolet.

Així, amb aquesta brusca inofensiva, la matrícula que havia començat amb devers tres dotzenes es triplicà l'any següent i arribava als 379 al començament del tercer any, en el moment de la transició del General. La pujada es justifica perquè començava la infiltració dins els centres escolars.

Els anys de la transició (1976-78)

L'any 1975 es publicà un Decret del MEC, el 1433/75, que es faria famós

1.- Juny de 1966

Final de curs al Teatre Principal de Manacor. Els primers dirigents de l'OCB (Miquel Marquès, Francesc de B. Moll, Miquel Fullana, etc.) ja es desplaçaven a Manacor per entregar els diplomes de català.

2.- 22 Octubre 1973

Inauguració oficial de l'Escola Municipal de Mallorquí al col·legi La Torre. Formaren la presidència, entre altres, els senyors Pau Llabrés, Francesc Moll (fill), Gabriel Vidal, Francesc de B. Moll i el Batle Pere Galmés.

La Normalització Lingüística a l'Ajuntament de Manacor

arreu dels Països Catalans. Es despenalitzava l'ensenyament clandestí de «las lenguas vernáculos» i «permetia» l'experiència, per al curs vinent, de l'ensenyament del català en els centres públics i privats.

Aquest «permís» serà aprofitat per l'ajuntament que dedicarà un subministrament pressupost perquè es comenci als set centres que havien sol·licitat experimentar la novetat.

Tot i que l'ajut econòmic de l'ajuntament de Manacor resulta insuficient, les classes de català es multipliquen de tal manera que en el curs 1978-79 tots els centres de Manacor, sense cap excepció tenen, al manco, una classe de català a la setmana, per a un grup que sol ésser normalment el vuitè per a l'EGB i el COU per a BUP.

El nombre d'adscrits en aquests cursos, coordinats per l'Escola de Mallorca, és de 1.290 (1976-77), 1.888 (1977-78) i arriba al sòtil més alt, mai més repetit, de 2.867 persones en el curs 1978-79.

És a dir, en només cinc anys, la incidència de l'Escola —tot just pel que fa a l'ensenyament— s'havia multiplicat per 75.

En aquest període d'eufòria, el català invadeix les publicacions locals; es fan curssets per correspondència; de reciclatge de mestres, organitzat per l'Obra Cultural; es pressiona els rectors de les parròquies perquè incrementin les misses en català i complesquin les directrius del Concili Vaticà II; es bateja l'Institut de BUP amb el nom de Mn. Alcover; es fa una exposició monogràfica d'aquest il·lustre manacorí, durant les Fires i Festes de Maig de 1977 i un acte multitudinari d'homenatge en què hi intervenen, enmig de la plaça del monument al Vicari General, els senyors Moll per les Illes, Badia i Margarit pel Principat i Lluís Alpera pel País Valencià, en substitució de Sancho Guarnier que no pogué acudir per malalt.

Efectivament —com ens féu observar el professor Grimalt— hi hagué poques senyeres als balcons, però definitivament s'havia perdut la por.

L'arribada dels ajuntaments democràtics (1979-82)

Amb l'increment de la demanda a les escoles, el 22 d'abril de 1977, el Patronat de l'Escola havia elevat una proposta a l'ajuntament, perquè creés una plaça de Professor de Llengua Catalana que assumís, a més de les tasques de direcció i docència, les de coordinació de l'ensenyament als diversos centres i les feines pròpies del que actualment en deim servei d'assessorament lingüístic. La dedicació fins llavors era a temps parcial emperò, de fet, s'havia convertit en exclusiva.

Aquest procés fou llarg i laboriós. Rendre motlles que aleshores depenien de Madrid no va ser cosa fàcil. En sap la història del va-i-vé dels papers l'ex-secretari, Sr. Bartomeu Tous Aymar, que no aconseguia culminar aquesta proposta, amb la celebració de les oposicions, fins un any llarg més tard (juny de 1978) i la presa de jurament del càrrec fins al juny de 1979. Un expedient que durava més de dos anys.

És per aquestes saons, plenari del 4 de juliol de 1979, que l'ajuntament pren l'acord, a l'empara del R.D. 1111/79, després d'un llarguíssim debat de si es pronunciava a favor de demanar l'autonomia per l'Art. 143 o 151, de «**redactar en la nostra llengua les actes del Ple, Permanent, les convocatòries de sessions, mocions, vots particulars, dictàmens de les comissions informatives, bans i edictes**». També hi trobam a la mateixa acta, l'acord de fer un estudi de toponímia de Manacor «**per recobrar els noms dels carrers**». De fet, aquesta mateixa acta ja està en les dues versions i en seguiran moltes més. Això no durarà més enllà dels dos anys perquè la versió catalana esdevé purament testimonial i decorativa. Tanmateix la versió que s'envia als regidors i que, per tant, resulta útil, és la castellana.

En el mes de setembre, en el despatx de la Direcció General de Cultura i sota la presidència del senyor Valentí Puig, s'«**improvitza**» el primer curs del Reciclatge d'ensenyants d'una manera una mica organitzada. L'Escola de Manacor esdevindrà un centre Comarcal on acudirán 124 mestres procedents de 21 nuclis urbans.

Pocs dies després, a una reunió de professors de català d'arreu de Mallorca, presidida per la Sra. Aina Moll i amb la presència dels professors Gabriel Bibiloni, Isidor Marí, Gabriel Oliver (*Majoral*), Antoni Artigues, etc. —érem un total de 43— rebem la firma, en forma de pintada blava: «**Mallorquí sí, catalán no**» del President del «**Centro Cultural Mallorquí**» qui —cosa curiosa i potser inèdita!— s'havia introduït al recinte fent-se passar per professor de català! La mateixa endemsa aparegué, el mateix dia, a l'entrada del pis de ca'l Batle, el Sr. Muntaner.

El primer consistori democràtic (1979-82)

Tot i que sembli estrany, aquest canvi ansiat que semblava l'obertura definitiva a les llibertats, va suposar, al menys per al cas que estudiem, una forta reculada en el procés normalitzador.

Certs senyors d'UCD no entenien aquella herència. Per això el Regidor de Cultura d'aleshores, interpretà a la seva manera l'oferiment dels càrrecs que li feren el Patronat i el Director amb motiu del canvi polític. Per a ell havia estat una «**grossera dimissió**» i «**un rebuig a la seva persona**»... La resposta no es féu esperar: digità un nou Patronat; decantà l'Escola Municipal de les altres escoles i, així, retornà la institució a la lletra fundacional, prescindint de tot el desplegament dels sis o set anys anteriors.

La matrícula baixà dels quasi tres milers assolits en 1978 a 184 en 1979 i a 95 en 1980. No la matà de fam, però no hi mancà gaire. Per dissort, aquesta repressió no fou un acte esporàdic i aquest cavaller prest hagué acabat la lloga. Val més no remenar-ho.

De res havia servit una distinció honorífica del MEC dirigida a l'Ajuntament per la labor de l'Escola en l'Educació Permanent d'Adults. Fins i tot els cursos de reciclatge es tragueren de l'Escola per passar, durant un any, a l'Institut on, mancats de la deguda coordinació i experiència, acabaren en un fracàs estrepitos. Al curs següent retornaren a l'Escola Municipal amb un conveni entre la Comissió Mixta Ministeri-Consell General Interinsular i l'Ajuntament. Encara hi són.

Malgrat aquesta capavallada, la matrícula s'anà refent: 145 alumnes en 1981 i 190 en 1982. Naturalment, també es poden trobar coses ben positives, com el suport donat a les Festes Populares de Cultura Pompeu Fabra a Mallorca; l'extensió dels cursos als ajuntaments de Son Servera (1980), Petra (1981) i Vilafranca de Bonany (1982), a més dels nuclis manacorins de Porto Cristo i de Son Macià (1981): l'equip de professors de l'Escola inicià la producció de muntatges audiovisuals per a les classes de cultura. El catàleg ara compta amb un corpus de més de 60 muntatges que s'han passat a quasi tots els pobles de Mallorca.

Dins el plat positiu d'aquesta valoració es pot posar, també, la investigació i resurrecció d'alguns aspectes de la cultura popular: jocs, cançons, balls tradicionals perduts, pastissos, excursions... que s'experimenten a les Aules de Cultura Popular, setmanalment, a Manacor i a Son Macià. Recomenen, també els cursos de català per als funcionaris (1981) —el primer havia estat en 1978—, que ja no s'interrompran en el futur i, fins i tot, es fa una eixida a l'Alguer, amb motiu de la creació d'una escola germana: la d'alguerès «**Pasqual Scano**».

Tot aquest moviment cultural queda recollit a les publicacions annexes a les memòries. Porten el títol de «**La nostra terra**» (1981) i «**Eixermant Camí**» (1982). S'hi pot endevinar la nova orientació pedagògica per on prendrà l'Escola Municipal.

La consolidació democràtica (1983-85)

També a l'Escola se li comença a notar l'afermament. La matrícula de 1983 se tanca amb un total de 343 persones que esdevindran 461 en 1984 i 504 en 1985. Es fan cursos de funcionaris a quatre nivells. Retorna una petita revifalla en forma de col·laboració a dos centres d'EGB privats: s'hi farà un curset de cultura amb els muntatges de l'Equip de Professors (EPEM). Aquests cursets han tornat obligats perquè l'Associació de pares els reclama cada any.

En 1983 les Aules de Cultura Popular prenen la forma definitiva actual: alternança de conferències i de muntatges audiovisuals. Han esdevingut una de les activitats culturals més regulars i concorregudes que es fan a Manacor. N'han assumit llur patrocini el Centre Social de la Conselleria d'Educació i Cultura del Govern Balear i l'Ajuntament de Manacor, a parts iguals. Per la seva palestra hi han donat lliçons Josep Lluís Carod-Rovira, Isidor Marí, Josep M. Llompart, Josep A. Grimalt, Joan Miralles, Maria Barceló, Til Stegmann, Miquel Vives, Josep Guia, Josep M. Palau, Miquel Rayó, Nicolau Caselles, etc. només per citar-ne una petita mostra de devers una cinquantena que hi han passat.

El primer de setembre de 1983 l'Ajuntament en Ple aprova una altra mena de Reglament de normalització, del qual extreim aquests acords:

- *Disposar d'impresos en ambdues llengües.
- *Retolar en català totes les dependències.
- *Divulgar els bans de Batlia en bilingüe.
- *Col·locar les plaques dels carrers en català.

La Normalització Lingüística a l'Ajuntament de Manacor

*Redactar la documentació únicament en català quan vagi dirigida a entitats de les Illes.

*Prendre mesures perquè es revisi, pel servei d'assessorament, tota la documentació escrita en català.

*Valorar els coneixements de llengua i cultura catalanes a les oposicions dels funcionaris.

Tot això suposava una bona passa cap envant si ho comparam amb l'acord del Juliol de 1979, sobretot perquè es complí en la seva majoria.

També resulten significatius els contactes iniciats amb l'Escola d'Administració Pública i amb el Gabinet de Didàctica de la Generalitat de Catalunya on hem acudit, any rera any, per actualitzar els coneixements del professorat i per informar-nos de les noves orientacions i avenços tant pel que respecta als cursos d'adults com a la normalització de l'administració municipal. Cal advertir que ja bastants anys ençà havíem establert contactes amb la Coordinadora d'Ensenyament i Llengua dels Països Catalans i Andorra (CELL) de la qual en formàvem part en qualitat d'entitat adherida. Vàrem aprendre moltes coses útils d'aquells professors de la DEC d'Òmnium Cultural: Carme Alcoverro, Enric Larreula, Ernest Sabater i Joaquim Arenas amb els quals intercanviàvem experiències, il·lusions i materials reunint-nos a diferents indrets dels territoris de parla catalana.

No vull tancar aquest capítol sense fer una referència a un fet important, al menys per al Patronat i professorat de l'Escola, que culminà en el febrer de 1985: el trasllat de les despulles de Mn. Antoni Mª Alcover al centre del cementiri manacorí, sota la creu que li havia dissenyat el seu amic Antoni Gaudí, després d'anys d'abandonament i d'oblit. Es completà amb la dedicació d'una plaça al seu fidel deixeble el Sr. Francesc de Borja Moll, i amb altres actes commemoratius prou concorreguts i sonats.

2.- LA PROMOCIÓ DE L'ÚS DE LA LLENGUA

L'embranchida actual (1986-89)

El cartell-reclam per al curs 1984-85 ja tenia aquesta frase: «**Treballam per a la normalització**». La parauleta també començava a posar-se de moda a Manacor. Al juny del 85, el batlle donà ordre que els resultats dels exàmens es fessin constar als expedients personals dels funcionaris als efectes de còmput de mèrits per als ascensos i reconeixements. Alhora felicitava personalment i per escrit cada un dels qui havien superat els exàmens. Això va caure molt bé entre els funcionaris, sobre tot els de la policia local, més sensibles als reconeixements i afalacs, perquè el català començava «a servir per quelque cosa».

L'eslògan del cartell del curs 1985-86 ja avançava una mica més: «**Seguim treballant per a la normalització**». És any d'eufòria i sembla que hi ha d'haver el remei per a tots els mals: reunions d'assessors i professors per a la preparació de la ponència a presentar al II Congrés Internacional; la magna desplegada del mateix Congrés, on els nostres polítics no hi escatimen mitjans econòmics ni humans i, sobretot, la gran fita històrica de la promulgació de la tan esperada Llei de Normalització Lingüística. A la nostra Ciutat aquest fet tindrà efectes gairebé immediats.

Creació de la Comissió per a la Normalització Lingüística

El dia 2 d'octubre de 1986 el Plenari crea la Comissió per a la Normalització Lingüística amb un regidor de cada formació política i el director de l'Escola en qualitat d'assessor, amb veu i sense vot. Les competències de la Comissió queden ben clares:

- *Elaboració del Reglament.
- *El seu seguiment i inspecció.
- *Esser l'òrgan superior de l'Assessoria Lingüística que haurà de ser escoltat per la Comissió de Govern i el Plenari quan s'hagin de prendre decisions sobre el particular.
- *Elevar propostes en ordre a la selecció del personal que hagi d'integrar el servei d'assessorament.

El Sr. Guillem Roman i Quetglas, del PSM i el Sr. Bartomeu Ferrer i Garau (CDI), havien estat els motors d'aquesta iniciativa i n'havien preparat la proposta. Els regidors que constituïren la primera Comissió foren, a més

dels davandits, els senyors Antoni Sureda (Independent), Joan Miquel (AP), Jaume Darder (UM) i Sebastià Sureda (PSOE).

Poc després s'inicien un grapat de reunions que no resulten massa profitoses perquè la Comissió no té presidència expressa. Tots són presidents i

3.- Maig 1977

Una sardana davant el monument a Mn. Alcover. A l'acte d'afirmació popular, participaren Lluís Alpera (País Valencià), Antoni Mª Badia (El Principat) i Francesc de B. Moll (Illes).

4.- 20 Setembre 1978

Una reunió històrica. Per primera vegada un col·lectiu de 43 professors de català d'arreu de Mallorca tracten temes de **normalització** dins les aules de l'Escola Municipal.

alhora vocals, error que més endavant s'arriba a corregir. Malgrat això, es prenen acords tan interessants com l'inici del canvi dels encunys i segells municipals i la redacció del Reglament que queda debatuda i enllestida el dia 9 de desembre del mateix any. Després de diverses modificacions suggerides pel Secretari, és aprovat pel Plenari del dia 5 de març de 1987. En el mes d'agost, es publica i distribueix.

D'altra banda, resulta interessant la decisió del Patronat de publicar les conferències de les Aules de Cultura Popular. Aquesta publicació comença al març de 1987. A hores d'ara compta amb el número 13. La col·lecció porta el nom de «**Papers de sa Torre**».

El 14 de juliol els serveis d'assessorament lingüístic s'organitzen en departament i s'instal·len a la part superior del Claustre de St. Vicenç Ferrer i després van a parar a un local bastant més ampli —i sembla que més definitivament— al lloc actual, planta baixa del mateix claustre, en el novembre de 1988.

A l'actual legislatura hem conegut dos delegats de Política Lingüística: el Sr. Bartomeu Ferrer, durant l'estiu de 1987 i la Sra. Maria Antònia Vadell des del setembre del mateix any.

A principis d'aquest mes començà el primer ajudant de l'assessoria i tot seguit també apareixen les primeres crítiques i gonellismes a la premsa local de part de gent interessada en posar filtres a la normalització.

Les principals actuacions de l'actual legislatura, a part de l'organització del Departament, han estat la concessió d'incentius econòmics als funcionaris amb competència lingüística (25.09.87) vertaderes rodes del procés de nor-

La Normalització Lingüística a l'Ajuntament de Manacor

malització. Un curs d'actuació i de millorament (llenguatge administratiu) per als competents. L'adequació dels Estatuts de l'EMM als nous temps. La col·laboració amb altres ajuntaments en l'organització dels seus serveis d'assessorament, com són Petra i Son Servera. El començament d'una campanya poc renouera, però bastant efectiva, d'especial incidència al sector comercial i dels serveis, a la qual, tot seguit, em referiré, encara que només sigui de passada. També s'han concedit ajuts econòmics a treballs d'investigació local com és el cas del treball del Sr. Damià Duran, «**Roda de folklore pagès**», i la publicació, per als centres docents, de temes monogràfics de geografia, història, urbanisme, institucions, etc. damunt la nostra ciutat i municipi. La publicació es diu «**Així és Manacor**».

Funcionament del departament de Política Lingüística

Aquest òrgan està integrat per una Regidora-Delegada que presideix la Comissió per a la N.L. i, alhora, el Patronat de l'E.M.M. Té, sota la seva responsabilitat, el servei d'assessorament lingüístic, l'Escola Municipal, toponímia, comunicacions i la designació de funcionaris amb competència lingüística.

El Servei d'Assessorament, ara, té dues persones que s'ocupen d'executar els acords de la Comissió; de seguir i inspeccionar el compliment del Reglament; de la correcció i revisió dels documents més compromesos (actes, anuncis, bases d'oposicions, impresos, publicacions). A més, són competència seva: el disseny i traducció de documents; la publicació dels «**Papers de sa Torre**»; la supervisió de la nova col·lecció «**Així és Manacor**»; col·laborar a l'imminent «**Butlletí d'Informació Municipal**»; els afers de toponímia (canvi de noms i plaques, propostes de noves denominacions, informes tècnics, etc.); l'assessorament als ciutadans en general damunt matèria de normalització i retolació comercial; les campanyes de català al carrer i dins del propi ajuntament; tota l'organització burocràtica de l'Escola Municipal (matrícula, programes, relacions amb el professorat i els alumnes, papernetes, certificacions, diplomes, memòries informatives, etc.); el Reconeixement de Mèrits anual que atorga el Patronat; la commemoració de l'aniversari del naixement de Mn. Alcover en la qual participen totes les escoles del municipi; el cicle de conferències de les Aules de Cultura Popular; fins i tot ens hem hagut d'ocupar de l'expedient de promoció de Fills Il·lustres, com ha estat el cas del Dr. Joan Binimelis, etc., etc...

Situació del personal de l'Ajuntament de Manacor

Una de les accions que ens ajudà a prendre el pols de l'estat sociolingüístic real de la màquina municipal va ser l'enquesta que realitzàrem en el mes de febrer de 1988. Vegeu-ne unes quantes dades il·lustratives:

*Nivell de coneixement de català dels 71 funcionaris enquestats: Tots l'entenen, 2 no el parlen, 26 no el saben escriure i 43 l'escriuen amb més o menys correcció.

*Nivell d'estudis reglats de llengua catalana: 20 no n'acrediten, 7 n'estudien als cursos ordinaris de l'Escola Municipal, 7 tenen el nivell d'iniciació, 8 el grau elemental, 9 el de mitjà, 18 el de superior, 2 en són professors i 14 han conclòs el curs de perfeccionament (llenguatge administratiu).

*Els departaments que tenen la documentació més normalitzada lingüísticament, a part del de Política Lingüística són: Serveis Socials, Banc de dades, Cultura, Secretaria General, Depositaria...

*Els més endarrerits, en canvi: Policia, Rendes i Exaccions...

El procés normalitzador topa, adesiara, amb dificultats per avançar tan aviat com voldríem. Les causes adduïdes pels enquestats resulten provenir dels organismes estatals i dels autonòmics seguits, de bastant prop, dels ciutadans catalanoparlants i també d'alguns companys de departament i qualque cap d'oficina.

Aquesta enquesta, avui, segurament no canviaria massa els resultats inicials. Potser, en tot cas, s'hi notarien lleugeres variacions en el nivell d'estudis reglats i un petit avanç a la policia local que no seria suficient per equilibrar un retrocés que hem observat en el departament d'Intervenció, pel que fa a la utilització d'impresos en català. Hi hem detectat un perillós procés de producció de documents informatitzats que vénen redactats en castellà o en bilingüe i que els tècnics responsables no semblen massa disposats a canviar. L'excusa que donen és «l'alt cost dels programes» o «que ja vénen preparats així» que, tanmateix ni ells mateixos creuen.

Campanya de normalització lingüística al sector comercial

Una de les darreres actuacions, amb més impacte dins de la ciutat de Manacor, feta enguany, possiblement hagi estat la primera fase de la campanya «**El rètol comercial és un senyal d'identitat**». Aquesta acció ha con-

sistit en visitar un milenar d'establiments comercials, industrials i professionals. S'ha conversat amb els propietaris o encarregats damunt els avantatges de la normalització. Se'ls ha entregat un escrit pel qual se'ls suggereix canviar el rètol, degudament traduït, i de respectar els drets lingüístics dels seus clients. S'ha fet obsequi d'una bossa que conté els rètols més freqüents (obert/tancat; estirau/empenyeu; no fumeu, per favor; gràcies per la vostra visita i els drets lingüístics dels ciutadans) i, finalment, s'han recollit les dades de més utilitat per al departament, juntament amb una fotografia dels rètols ja normalitzats o fàcilment normalitzables. Aquestes fitxes ens han servit per a fer-ne un estudi, que només s'ha iniciat, i la classificació en subsectors, utilitzable per a posteriors actuacions.

La distribució i les entrevistes personals han estat fetes per estudiants universitaris de filologia catalana o del professorat de la mateixa Escola Municipal.

Els resultats han estat francament sorprenents: els rètols-obsequi s'han col·locat en la seva majoria (més d'un 90 %). Les actituds dels entrevistats han estat les següents: d'entusiasme, aproximadament, un 10 %; de satisfacció i de simpatia, devers un 50 %; d'indiferència i correcció, entorn del 40 % i tan sols un nombre testimonial, que no arriba a l'u per cent, s'han mostrat en desacord amb aquesta actuació municipal i han rebutjat l'oferiment o han elevat protestes en alguns casos (dos en total) d'indignació gairebé visceral. Cal advertir que alguns d'aquests exaltaments no han estat contra la llengua, sinó contra la pressumpta «pressió fiscal» que hi creien veure, car

5.- Octubre 1979

Festes Populares de Cultura «Pompeu Fabra» a Mallorca. Centenars de catalans, valencians i illencs es donen cita a Manacor per retre homenatge a l'«Apòstol de la Llengua Catalana». Concert a l'església del Convent de St. Vicenç Ferrer.

6.- 2 febrer 1985

Trasllat a lloc definitiu de les despulles de Mn. Alcover i d'homenatge al Dr. Francesc de B. Moll. Acte multitudinari davant de l'obelisc de l'autor del Diccionari.

La Normalització Lingüística a l'Ajuntament de Manacor

s'han produït en el moment en què l'entrevistador demanava el número del DNI o el CIF i això els exasperava pensant en un nou capbreu engrunador de la intimitat econòmica.

La segona etapa vindrà marcada també pel poc renou però pel degotís constant. La Comissió ha decidit dur endavant actuacions que es pensen començar tot seguit:

*Publicació setmanal gratuïta dels noms dels establiments normalitzats, donant-los l'enhorabona per la seva col·laboració a la tasca comuna, seguint l'ordre en què han normalitzat el seu rètol comercial. (Els primers daten ja de 1956 i 1968 i s'incrementen considerablement a la dècada dels 70). Es noten coincidències amb la trajectòria de l'Escola Municipal, que encara no tenim prou estudiades i valorades.

*Tramesa d'un Vocabulari Comercial a tots els establiments que s'han adherit a la campanya.

*Bonificació del 50 % de les taxes de publicitat, ja anunciades a la primera fase, i assessorament per a obtenir les subvencions dels canvis de rètols, ofertes pel Govern Balear a través de la PIMEM.

La tercera fase centrarà la seva actuació procurant incidir en els diversos subsectors, amb la tramesa de vocabularis i cartells específics.

Les orientacions i facilitats per a l'adquisició del material d'aquesta campanya les hem d'agrair a l'entusiasme trobat a la Direcció General de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya. Si la campanya ha donat resultats, bona part del mèrit és seu, ja que la seva experiència ens ha deixat caminar sobre segur.

A manera de resum

De tot quant queda exposat destacaria, com a fets prou positius per a la normalització lingüística de l'Ajuntament de Manacor i que poden servir de reflexió per a la d'altres, amb la voluntat política d'aplicar la llei 3/1986, els següents:

*Forta incidència, 16 anys ininterromputs, de promoció de la llengua i cultura per mitjà de la seva Escola Municipal. Els cursos d'adults són la base on ha de descansar l'acceptació dels ciutadans.

*Decisions polítiques fermes i reglades. Els diferents «reglaments» i intents de regulació han fet possible, escalonadament, l'acceptació de l'actual, per part de la majoria del funcionariat. Malgrat que no sigui l'ideal, ni esperem que el darrer, dona peu a una gran diversitat d'actuacions.

*Una Comissió per a la normalització lingüística, amb consens de totes les formacions polítiques que integren el Consistori. Això fa possible que les actuacions que du a terme no són una més de tantes altres d'un altre Departament o Comissió, per moltes que siguin les afinitats que tenguim amb la matèria.

*Un Servei d'Assessorament Lingüístic amb mitjans humans, tècnics i econòmics suficients per a les seves funcions. Si la Regidoria encarregada és sense cartera, difícilment podrà dur endavant la seva gestió.

*Reciclatge del funcionariat fora de l'horari laboral, però amb compensació econòmica proporcionada al seu esforç. En haver assolit determinats nivells de competència, que sien ells mateixos que sol·licitin el compromís formal de col·laboració amb el Departament.

I sobretot:

*Una immensa paciència i imaginació per part dels responsables de l'aplicació del Reglament, perquè ningú no es senti excessivament incòmode o traumatitzat de les substitucions que es van produint en el procés. Alguns

7.- 2 febrer 1986

II Congrés Internacional de la Llengua Catalana. Acte de constitució de les Entitats Promotores al Teatre Municipal de Manacor. El Sr. Badia el qualificà de «delirant».

dels antics i sobretot «alts» funcionaris pensen, erròniament, que tot això és una moda que només ha de durar com els paperins i la gresca d'unes festes majors.

Per acabar, vull fer constar que subscriu totalment les conclusions del Sr. Miquel Vives a la seva conferència «Els Ajuntaments i la Normalització Lingüística». Subratllaria, d'una manera especial, els dos darrers:

*Cal que els ciutadans exigim els nostres drets lingüístics.

*Coordinar els esforços que realitzen actualment els ajuntaments.

El Govern Balear i potser el Consell Insular poden assumir aquesta coordinació.

¿Per quan una Direcció General de Política Lingüística? ¿I una Escola d'Administració Pública?

Malauradament, jo no en sé la resposta. Però ens manca: per no haver de seguir fent de saltimbanquis o de franc tiradors.

Gabriel Barceló

NOVA BOTIGA D'EXPOSICIÓ I VENDA

**PEUGEOT
TALBOT**

AGENT OFICIAL

TALLERS MARINA
JOAN RAMON CLAR
RÒNDA DE MIGJORN, 80 (DAVANT EL BAR ODEON)
TALLER: CARRER MARINA, 104 - TEL.: 660521
07620 LLUCMAJOR

MALLORQUÍMICA, S.A.

**FABRICA DE PINTURES,
ESMALTS I VERNISSOS**

FÀBRICA I BOTIGA A LLUCMAJOR

CARRER DE PERE ROIG, 43 AL 49 - TEL.: 660236.

BOTIGA A PALMA

CARRER JOAN CRESPI, 45 - TELÈFONS: 230942-454411

S'Arenal de Mallorca

Un terç dels veïns de Bellavista firma a favor del pla parcial

El pla parcial de la urbanització de Bellavista, una de les primeres iniciatives privades per aconseguir la seva aprovació com a projecte urbanístic per part de l'Ajuntament de Palma, ja compta amb la meitat de les firmes necessàries.

Ja han començat els primers contactes entre la gestora encarregada de dur endavant el projecte i l'Ajuntament. El president del grup de propietaris, Agustí Barrero, ha manifestat que "se'ns obren totalment les portes davant l'oferta realitzada per la gestora per presentar davant l'Ajuntament de Palma aquest nou pla parcial".

"S'ha produït una reacció en cadena per part dels propietaris, de tal manera que el centre d'informació i assessorament del grup de propieta-

ris, situat a Serviuto, prop de la urbanització, ha tengut una gran afluència de propietaris per dur endavant el pla parcial", ha assenyalat Barrero. L'objectiu final és, per Barrero, que els tres-cents propietaris firmin tots.

Bellavista consta de quasi dos-cents mil metres quadrats de zones verdes i pavimentació. Una extensió suficient per dotar dels serveis i les infraestructures bàsics per als seus habitants.

Ben aviat es formarà una Junta de Compensació, la qual permetrà que els pocs propietaris que no s'han unit a la iniciativa es puguin veure afectats per una expropiació-sanció, "per això feim una crida a tots els propietaris perquè passin aviat a firmar", assenyalà Barrero.

ELECTRÒNICA S'ARENAL

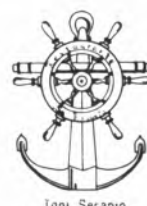
Venda i reparació
TV - VIDEO - HI-FI
DISTRIBUIDOR OFICIAL I SERVICI TÈCNIC

NEWMAR

Carrer Mateu Rotger, 17 - Tel. 26 57 74
S'ARENAL DE MALLORCA

Restaurante
sa roqueta

C/. SIRENA, 11
TELEFONO 24 94 10

PORTIXOL
07006 PALMA DE MALLORCA

TOTGRAFIC SA IMPRESA

Carrer Maria A. Salvà (Edifici «Los Soles»)

Tel.: 49 16 54

Fax 26 00 47

07600 S'ARENAL - LLUCMAJOR

ELECTRONICA

SERVEI TÈCNIC

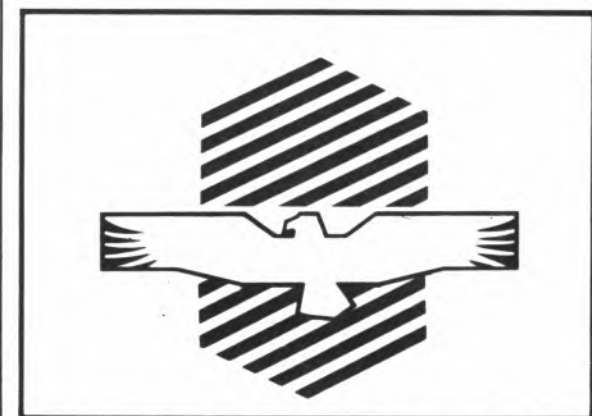
- * Televisió
- * Video
- * Ràdio Cassettes
- * So
- * Instal·lacions Antenes
- Col·lectives, Individuals
- i Parabòl·liques

Carrer Mallorca, 2
Carrer Sant Cristòfol, 82

DISSENY I

- ASSESSORAMENT
- * Electrònica Industrial
- * Telecomunicacions
- * Alta Fidel·litat
- * Registradores
- Electròniques

07600 S'ARENAL DE MALLORCA
Tel. 26 34 23 Fax 26 61 19

ASCENSORES ASPE S.A.

C/. MARINETA, 7.

TELS. 26 62 32 - 26 62 54 - FAX - 490763

07600 EL ARENAL (MALLORCA)

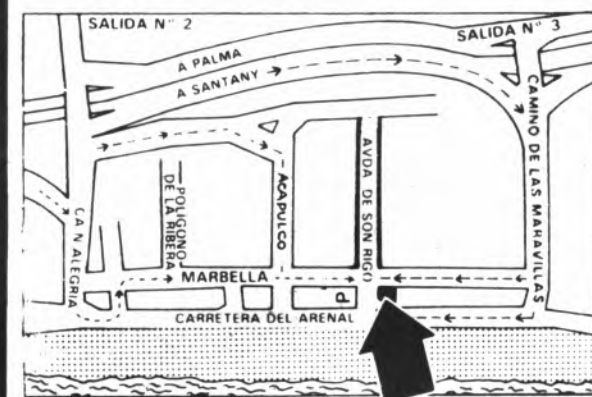
SI VENIU A L'ARCADA

PER L'AUTOPISTA HI HA
4 O 5 CAMINS

CARRETERA DE S'ARENAL (CANTONADA
AVINGUDA DE SON RIGO)
TELÈFON: 261450/54
S'ARENAL DE MALLORCA

LA CARTA ESTÀ EN CATALÀ
OBERT TOT L'ANY

TRASPÀS RESTAURANT

Al carrer Joaquim Verdaguer, 3

Dotze milions de pessetes, quatre milions
d'entrada i dos milions més cada any.

56.000 ptes. de lloguer

Tel. 26 67 21

FUSTERIA I EBANISTERIA DECORACIÓ I RESTAURACIÓ MOBLES DE CUINA

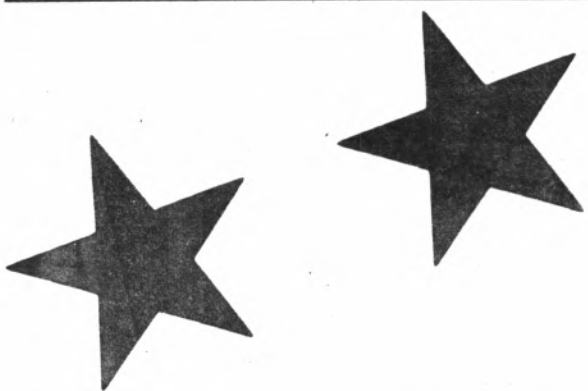
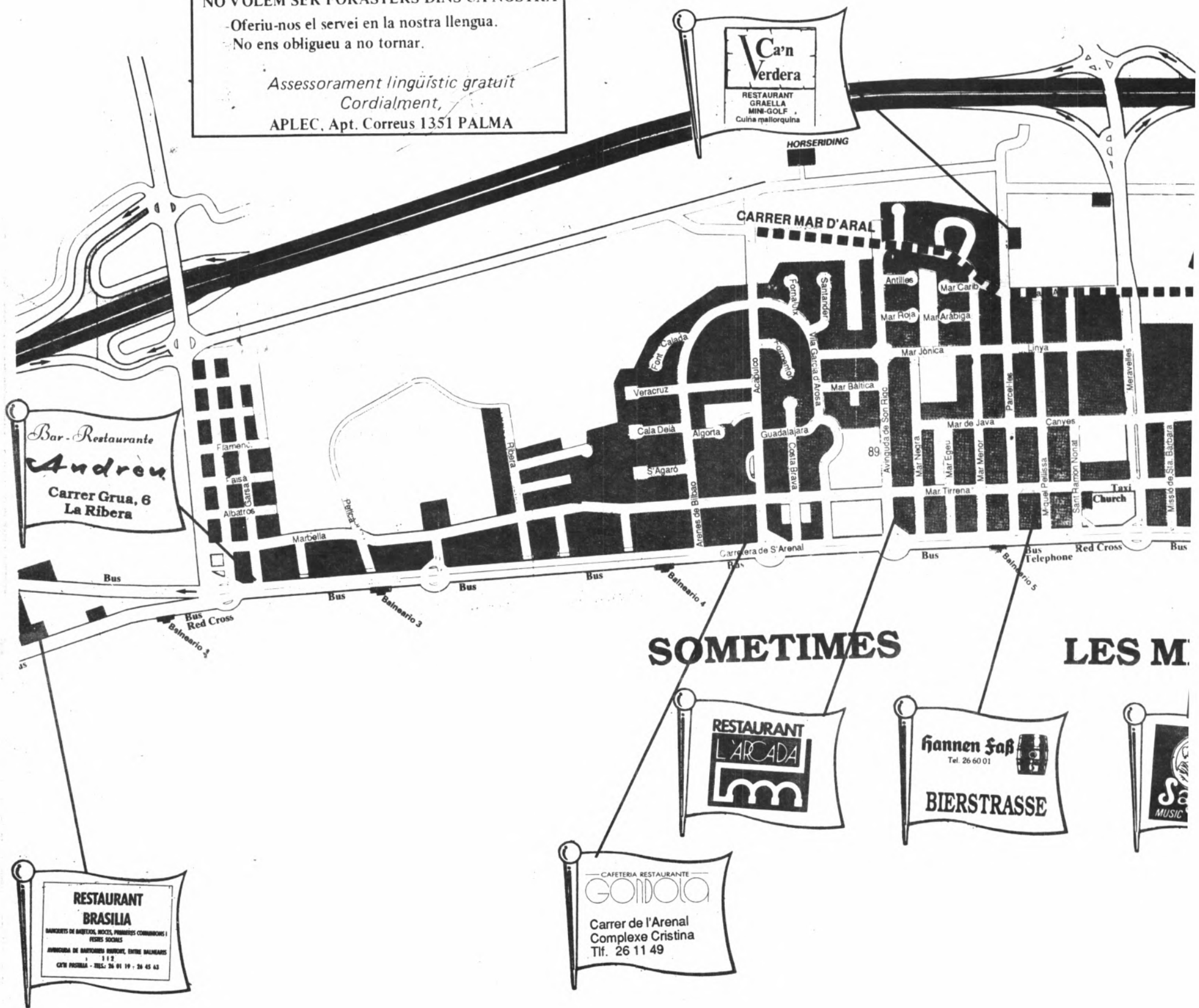
RUIZ-SANTIAGO

Camí de Son Fangos, 24
Tlf.: 269870 - ES PIL·LARI

NO VOLEM SER FORASTERS DINS CA NOSTRA

Oferiu-nos el servei en la nostra llengua.
No ens obligueu a no tornar.

Assessorament lingüístic gratuït
Cordialment,
APLEC, Apt. Correus 1351 PALMA

COMERCIAL

Comercial

ARTA

Concesionari exclusiu

condor

MASSEY FERGUSON

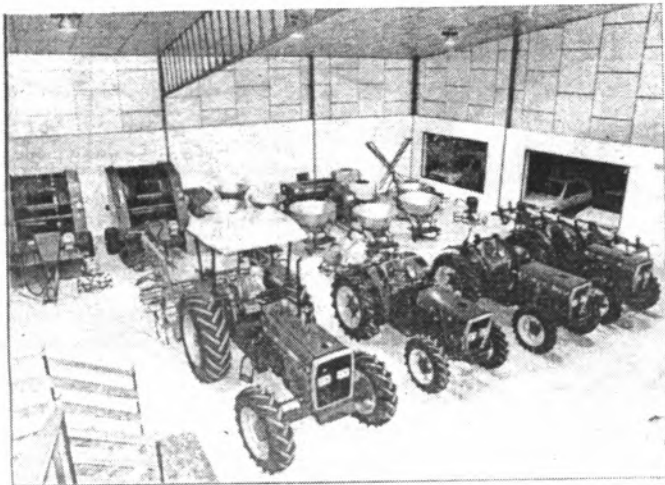
BAILLE

MANACOR

POLIGON INDUSTRIAL - Menestrals, 11 - Tel. 55 58 11

ARTA

Carrer de Ciutat, 26 - Tel. 56 21 48

Avís als propietaris de la urbanització Bellavista

Es demana als propietaris de terrenys de la urbanització de Bellavista (s'Arenal-Palma) que passin el més aviat possible pels Tallers Serviauto Arenal S.A., situat a la carretera militar, 185 (sortida 4 de l'autopista Palma-Santanyí), telèfon: 26 81 11, de les 18 a les 20 hores (dies feiners), a fi de ser informats de les gestions realitzades per la legalització de la urbanització, així com de les actuacions futures que s'hauran de fer en benefici de tots, ja que els que no compareguin corren el perill, quan pertoqui, d'expropiació o sanció.

Discos - cassettes - compacts

**ELECTRODOMESTICS
ES MERCAT**

PLAZA RAMON LLULL 12

TELEF. 55 01 55

MANACOR

(MALLORCA)

La música d'ara i de sempre

LEPANTO, S.A.

COMPANYIA D'ASSEGURANCES I REASSEGURANCES
AVINGUDA ARGENTINA, 18 - PRINCIPAL
TELÈFONS: 231306 - 285321

**PREUS ESPECIALS PER A LA GENT DE
LA COMARCA DE S'ARENAL**

**FONTANERIA
FONTBLANC C.B.**

ANTONIO ORDOÑEZ GARCIA

Abans FONTANERIA AMER

INSTAL·LACIONS - VENDA DE MATERIAL SANITARI -
CONTRAINCENDIS - PISCINES - CALEFACCIÓ

Carrer Diego Zaforteza, 4 - Tel. 26 48 73 - 07600 S'ARENAL DE MALLORCA

PREFAMA

MATERIALS DE CONSTRUCCIÓ

Palma de Mallorca.

Exposició
Carrer Arxiduc Lluís Salvador, 84
Telèfon: 75 16 31 - 75 54 45
Telefax: 75 81 32

Magatzem
Carrer de Sócrates, 8 (Can Blau)
Telèfon: 27 01 61 - 27 79 95
Telefax: 24 93 09

Cala d'Or
Exposició
Avinguda de Bèlgica, 14
Telèfon: 65 75 62

Magatzem
Polígon de Son Castelló - Gran Via Asima
Telèfon: 29 40 04
Telefax: 75 95 27

Lluçmajor
Oficina fàbrica i exposició
Carrer del bisbe Roig, 29
Telèfon: 66 01 50 - 66 01 54
Telefax: 66 05 98

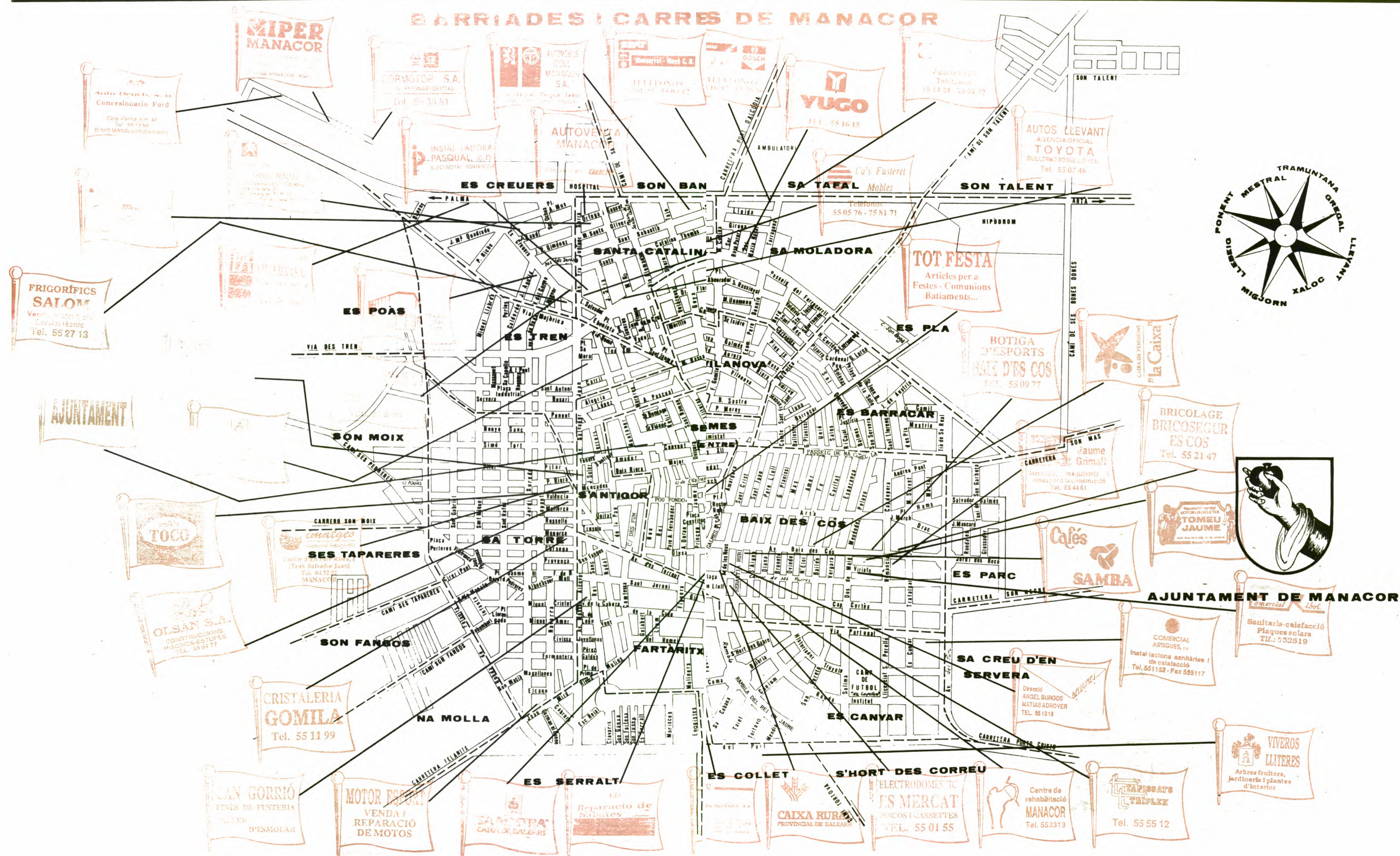
Magatzem
Carretera de Calonge - Cala d'Or, Km. 1.500
Telèfon: 65 82 10 - 65 82 28
Telefax: 64 34 25

Magatzem
Polígon de Can Valero-4 de novembre, 11
Telèfon: 20 66 66
Telefax: 75 81 30

S'Arenal
Exposició i magatzem
Carretera Militar, 522
Telèfon: 26 22 38
Telefax: 49 27 67

Porreres
Magatzem
Carretera de Campos, s/n
Telèfon: 64 71 05
Telefax: 65 79 61

BARRIADES I CARRES DE MANACOR

Per Mallorca: Ordre i Pàtria

Sr. director:

Poc a poc hem arribat que una setmana sí i l'altra també hem de llegir a la premsa local que a part o banda ha passat qualche feta. La manca de seguretat ciutadana que, per desgràcia, sembla que és fruita a la majoria de països occidentals, ja la tocam amb les mans a Manacor. A molts de manacorins encara ens dura l'empipada de les ani-

malades més fresques, la de l'Hiper, la d'Es Rebost, la del forn de Can Tòfol...

Per tot això, crec que n'hi ha pocs que dubtin que va ser un encert fora mida la iniciativa d'en Biel Homar de proposar una partida de mesures per mirar d'aturar aquest desgavell. Igual de gros va ser l'encert dels que amb ell feren pinya per fer costat a les seves propostes, una de les quals

consistia a demanar més vigilància a la nostra ciutat.

Però amb disgust he de dir que dubt molt que aquesta reacció assenyada dels homes de la Sala servesqui de gaire, maldament els concedesquin aquesta vigilància tan necessària.

¿Per què dic això? Mirau que deia l'Última Hora de dia 6 d'aquest mes: "De vint detinguts dissabte pas-

sat per delictes contra la propietat, no en va ingressar cap a la presó".

"Persones amollades són detingudes al cap de poques hores". "Gran part del col·lectiu policial demana una reforma del Codi Penal". "El Col·lectiu recorda que les xifres de detinguts pugen cada any". ¿I què me'n deis, del reportatge de més d'una plana que va sortir al Diari de Mallorca de dia 23 de

gener, sobre catorze clans de tràfic de droga a dins Palma, amb els llocs on "fan feina" i amb els béns que tenen i tot? ¿No passa allà deçà de fer oi, llegir això a un diari?

Es per això que dubt que ni la vigilància servesqui ja per res, així com van les coses. iSi no n'escaliven cap! Saben que en menar-los al Jutjat per un portal entren i per l'altre en surten. Veuen que ningú no els mena als jocs feixucs, llevat que el perjudicat els aplegui a l'acte. Però és que, així i tot, van confiats que les lleis encara arruixaran més la víctima si ha gosat defensar-se d'ells, que no a ells, que han anat a fer-li maldats. ¿Com no han d'aplegar coratge, en veure que pràcticament no s'exposen a res? iSi duim totes les de guanyar! deuen dir ells.

¿I per què ha de ser així, tot això? Jo no ho sé. A mi no em cap dins el cap. Pareix que avui dia els que tenen les brilles dels països occidentals, democràtics, lliures, que deim, en lloc de cercar les causes i mirar de tallar de rel aquesta pesta de la delinqüència i el desordre, cerquen poc a poc avesar-hi el poble, que la gent vagi agafant el llis, que ho acceptin com una cosa normal i inevitable, que s'hi resignin i s'ho agafin com "el preu que s'ha de pagar per la llibertat" (!) ¿No l'heu sentida dir mai, aquesta animalada? Ildò així anam! D'aquest pas, posaria meissions que el dia de demà, quan els historiadors estudiïn el nostre temps, el considerin una època esguerrada i desgavellada, sense cap casta de jerarquia de valors morals, una època en què tot anava cap baix i cul alt, una època de societats desgastades, acabades, una època de descomposició de l'orde de les coses, una època de decadència.

No, i jo no sé vosaltres, però jo som del parer, com a mallorquí que vol el bé de la seva terra part damunt tot, que els nostres representants polítics s'hi haurien de posar amb les dents estretes, com han

començat a fer a Manacor en Biel Homar i els que li fan costat. Perquè mentres hi hagi un sol racó dins Mallorca on no hi pugui anar tranquil qualsevol mallorquí quan vulgui i sense exposar-se que un ganiveter li faci els comptes, això vol dir que el poble mallorquí no és amo de la seva terra. I només pensar-ho em treu de polleguera, perquè això suposa un escarni a la dignitat nacional de Mallorca, tan gros, o més, com pugui ser l'atac a la llengua dels mallorquins o la destrucció de la naturalesa de la nostra terra. I no ho faig gros, no vos ho pensàssiu. Que això també passa a altres llocs no ha de ser excusa per als representants del poble mallorquí. De dir això, ja se'n cuidaran els que se'n foten de Mallorca. A més, hem de pensar que mal d'altri, consol de beneit.

Que pensin els homes públics de Mallorca que l'ara ja mitològica "clau an es pany" els nostres padrins l'han vista de bon de veres, i que tenen l'obligació de provar-se les crestes amb aquí faci falta (lleis, governs, constitucions, estats, codis penals, normes internacionals) fins a restablir el mite meravellós que dic. Per punyir que no hi estiguin, a fi que puguin arribar a dir: "Veis, mallorquins, tal norma, tal govern, tal cosa, és l'entrebanca que no ens deixa posar orde", la disciplina, la seguretat dels mallorquins, part damunt el respecte i la tolerància amb els delinqüents.

Que pensin que no representen un poble moll, malalt ni estantís, sinó un poble valent, deixondit i digne: el Poble Mallorquí. Res ni ningú no els ha de poder fer claudicar ni renunciar a dur a terme l'alt ideal de la realització de la Pàtria.

Jordi Caldentey i Mas

Xoriços i mafiosos

Es veu que certs pixatinters que escriuen als diaris ciutadans encara no s'han adonat: la delinqüència —com la policia, per altra banda— a Mallorca és, sobretot, cosa de forasters. N'hi ha prou amb pegar un guait dins la presó de Ciutat o llegir —ben llegits— els diaris illencs. I aquest fet, que qualsevol mallorquí —o no mallorquí— pot comprovar, es veu que no entra dins la testa quadrada de certs aprenents de lletra.

Recordem aquell cas, escandalós, d'un titular de diari que parlava d'«un catalán» que no sé què hòsties havia fet de dolent a Mallorca i que, ves per on, quan llegíem la notícia ens assabentàvem que es tractava d'un espanyol-castellà que feia uns mesos que era a Barcelona i que, finalment, havia decidit continuar les seves malifestes a Mallorca.

Idò ara tres quarts del mateix brou. Un tal Verdugo Ortiz ha estat detingut per vendre drogues i un desinformat, o malintencionat, pixatinter d'un diari ciutadà no ha trobat cap altra titular per posar que aquest: «Dos años de prisión para un catalán detenido con 219 gramos de coca».

Recordem, també, aquell altre cas: els titulars dels diaris deien «Unos jóvenes de Manacor destrozan un bar en Petra», i llegies —i parlaves amb manacorers sobre el fet— i resultava que eren uns espanyols-castellans (allò que aquí en deim "forasters") que feia pocs mesos que havien arribat a Mallorca.

Els pixatinters ciutadans fan tot quan poden per embolicar la troca, i amaguen, o menteixen descaradament, moltes informacions que, a qualsevol mallorquí o a qualsevol persona vinguda de fora però integrada dins la societat mallorquina, poden servir per constatar per enèsima vegada que des de l'Espanya profunda ens envien tot quan tenen —des d'obres a l'atur fins a delinqüents comuns i algun exiliat il·lustre— per no haver de solucionar els problemes a ca seva i expotar-los a les colònies. I de pas, intentar que els mallorquins siguem minoria en la nostra pròpia terra.

M. Sastre

Instruments musicals
Sonorització professional
Discoteques portàtils
Pianos

Aragó, 45 - Tel. 24 02 22
07500 Palma de Mallorca

Ctra. Palma-Artà, Km. 49
Tels. 55 17 16 - 55 29 14
07500 Manacor

TERCERES JORNADES DE PERRUQUERIA

Atelier a càrrec de
l'Equip MOD'S

cebado

Una de les firmes de més prestigi
de la perruqueria actual
(Places limitades)

ASOCIACION PROFESIONAL
DE PELLUQUEROS Y
PELLUQUERIAS DE BALEARES

ADHERIT A

AFEDECO
FEDERACION DE EMPRESARIOS
DE COMERCIO DE BALEARES

Informació: Margalida Bergues
Tels. 55 24 34 - 71 08 65

S'Arenal
de Mallorca

Petits anuncis

Aquests anuncis poden ser remesos a la nostra redacció, Camí Pedreres 132. Tel. 265005 i a totes les agències de Publicitat.
Cada paraula, 10 pessetes.

BORSA IMMOBILIÀRIA

VENC estudi a s'Arenal, amoblat, terrassa amb vistes al mar, 3.200.000. Mir Amengual 26 92 50

VENC pis 110 m2, balneari 8, a 300 m. de la platja, 3 dormitoris, telèfon, plaça de garatge, vistes al mar, 8.500.000. Mir Amengual 26 92 50

PISOS I XALETs
per llogar a la comarca de s'Arenal.
FIQUES SASTRE BARCELO
Carrer Milà, 15.
Tel. 260649.
S'Arenal de Mallorca

Necessit solar d'un miler de metres quadrats a s'Arenal. Tel.: 265590.

LLOC ESTUDI per hores. Màxima discreció i serietat. Tel. 404218.

PIS al Molinar, 124 metres quadrats, 50 m de platja, 3 dormitoris, 2 banys, sala menjador, cuina, rentadora, tele, video, 11.500.000 ptes. Mir Amengual 26 92 50.

PIS a Sant Jordi, 110 metres quadrats, 3 dormitoris, armari embotrats, 2 banys, sala menjador, cuina, fusta de nord, parets aïllants. 8.000.000 ptes. Mir Amengual 26 92 50.

RÚSTICA a Lluçmajor, 2.000 metres quadrats, casa de 72 m2, 3 dormitoris, bany, amoblat. Mir Amengual 26 92 50.

VENDA solar a la Ràpita, 602 m2, 8.000.000. Mir Amengual 26 92 50

CERC solar, mínim 200 metres quadrats, a dins s'Arenal. Tel. 26 14 26 i 74 01 72.

CONTESTADORS AUTOMATICS, telèfons sense mans, telèfons sense fils. **ELECTRONICA EL GAUCHO**. Carrer Mallorca, 2. Tel. 263423.

OCASIÓ, Badia Blava, Solar amb vistes al mar, 860 m2 amb plànols aprovats. Mir Amengual 26 92 50

S'ARENAL, planta baixa no sòtil lliure, 100 m2 i terrassa, 8.400.000. Mir Amengual 26 92 50

S'ARENAL, àtic 3 dormitoris, amoblat, terrassa, vistes al mar, plaça de garatge opcional, 7.850.000. Mir Amengual 26 92 50

S'ESTANYOL, solar cèntric, edificable, 275 m2, tancat, 5.250.000. Mir Amengual 26 92 50

TRASPAS discoteca en funcionament, amb molt de renom, a s'Arenal. Informes al telèfon 26 34 40.

ES TRASPASSA local a primera línia de s'Arenal. Lloguer de 25.000 ptes. Tel. 26 48 81.

S'ARENAL, llogam local per cotxeria o magatzem, situat darrera la sala de festes Bavaria, prop del balneari 8. Tel. 66 02 53 i 66 05 52. Lluçmajor.

LLUCMAJOR, casa zona rústica, a 1 km. del poble, tot amoblat. Mir Amengual 26 92 50

APARTAMENTS a Badia Blava, zona esportiva, de 1 i 2 habitacions, cuina, bany, jardí, vistes clares, des de 4.250.000. Mir Amengual 26 92 50

ZONA LLUCMAJOR, una quarterada i mitja, caseta, ximenea, cisterna, 3.500.000. Mir Amengual 26 92 50

ZONA LLUCMAJOR, una quarterada, ametlers, garrovers, 1.000.000. Mir Amengual 26 92 50

ZONA CAN PASTILLA, es lloga apartament per mesos, tot amoblat. Mir Amengual 26 92 50

VENC pis a Sant Jordi, 3 dormitoris, 2 banys, armari embotrats, primera qualitat, vistes clares, 8.000.000. Mir Amengual 26 92 50

S'ESTANYOL, solar a Son Bieló, 450 m2, edificable. 7.000.000. Mir Amengual 26 92 50

SANTA PONSÀ, a estrenar, 85 m2 i 87 de jardí, plaça de garatge, ximenea, terrassa, prop del Club Nàutic, petita comunitat, 11.000.000. Mir Amengual 26 92 50

SOLAR a Cala Pi, 700 metres quadrats. 2.000.000 ptes. SOLAR a Cala Pi, 800 metres quadrats. 2.500.000 ptes. SOLAR a Cala Pi, 630 metres quadrats. 2.000.000 ptes. SOLAR a Cala Pi, 1.680 metres quadrats. 4.200.000 ptes. Mir Amengual 26 92 50.

TRASPAS local zona Progrés, 125 metres quadrats, dormitori, bany, amoblat, apropiat per a bar. Mir Amengual 26 92 50.

S'ARENAL, local comercial zona ambulatori, 50 metres quadrats, dormitori, bany, sala menjador, cuina, semi-amoblat. Mir Amengual 26 92 50.

VILAFRANCA, 800 metres quadrats, 110 de construïts, 3 dormitoris, bany, sala menjador, cuina, energia solar. Mir Amengual 26 92 50.

LLUCMAJOR, zona Ca s'Hereu, guapa zona de xalets, 10.000 metres de terreny, caseta de camp de 15 metres, s'hi pot edificar casa gran, es pot connectar electricitat de GESA i telèfon. 3.600.000 ptes. Agència Immobiliària Bonnin Sansó. 20 00 07.

PORRERES, a 4 km del poble, camí asfaltat, zona tranquil·la, 9.000 metres, ametlers i garrovers, petita caseta de dues plantes, dependències per a animals. 3.400.000 ptes. Agència Immobiliària Bonnin Sansó. 20 00 07.

PIS a Lluçmajor, zona Ronda, 130 metres quadrats, 3 dormitoris, 1 bany, sala menjador, cuina, ofis, rebost. 7.500.000 ptes. Mir Amengual 26 92 50.

PIS a s'Estanyol, 110 metres quadrats, 3 dormitoris, armari embotrats, 2 banys, sala menjador amb ximenea, cuina, terrassa, portes de nord, tot de marbre. Mir Amengual 26 92 50.

LLUCMAJOR, 2.000 metres quadrats, casa legalitzada, 3 dormitoris, 1 bany, tot amoblat. 9.000.000 ptes. Tel. 26 92 50 Mir-Amengual.

A 15 km de Palma, cta. Santa Maria-Pòrtol, venc hort de 3.200 metres quadrats, tancat, aigua i arbres fruitals, safareig de 500 litres, possibilitat de llum elèctrica. 5.000.000 ptes. Tel. 24 51 83.

LLUCMAJOR, venc finca a 2 km, 1 quarterada, aljub i casa de pedra, tancat amb paret. 1.500.000 ptes. Tel. 66 17 50.

CARRETERA s'Arenal, a 2 km abans d'arribar a Lluçmajor, 7.000 metres, arbrat, s'hi pot edificar caseta. 1.900.000 ptes. Agència Immobiliària Bonnin Sansó. 20 00 07.

LLUCMAJOR, travessia carretera de Campos, casa de 4 habitacions, menjador amb ximenea, cuina, electricitat amb alternadora, 15.000 metres de terreny, dependències per a cavalls, aljub. 8.500.000 ptes. Agència Immobiliària Bonnin Sansó. 20 00 07.

LLUCMAJOR, a 19 km de Palma, bonica casa rústica mallorquina de pedra, molt bne conservada, 2 habitacions, bany complet, cuina, menjador amb ximenea, 8.000 metres de terreny tancat, prop de camí asfaltat, arbrat, cisterna, llum per placa solar i alternadora de 220 v. Preu 10.000.000 ptes. Agència Immobiliària Bonnin Sansó. 20 00 07.

LLUCMAJOR, Algaida i Senelles, necessitam finques, xalets i terrenys per gran demanda de clients espanyols i estrangers. Molts d'anys d'experiència. Agència Immobiliària Bonnin Sansó. 20 00 07.

LLUCMAJOR, a la falda de la muntanya, finca de 4.200 metres, cultivable, petit pinar, camí asfaltat, bones vistes, s'hi pot edificar caseta. 1.500.00 ptes. Agència Immobiliària Bonnin Sansó. 20 00 07.

CERC casa per llogar a s'Arenal o les Meravelles. 26 10 08.

VENC 400 m2 a Bellavista de s'Arenal. Petita construcció, pou, electricitat. Vuit milions i mig de pessetes. Tlf.: 661098-268143

ANIMALS DE COMPANYIA

CONSULTORI VETERINARI. Carrer Exèrcit Espanyol, 23 - baixos. Tels: 491736 - De dilluns a divendres, de 17 a 20 hores.

CLINICA VETERINARIA S'ARENAL. Dr. Daniel A. Magrini. Consulta al carrer Joaquim Verdaguer, 17. Dematins de 10 a 13'30. Horabaixes de 16'30 a 20. Tel. Clínica: 490153. Tel. urgències: 207919.

S'Arenal
de Mallorca
Telèfon: 265005

**IMMOBILIÀRIA
MIR-AMENGUAL**
COMPRA-VENDA
LLOGUER DE TOTA
CLASSE DE BENS
IMMOBILIÀRIS
Carrer de Sant
Cristòfol, 16
Tel: 26 92 50
S'ARENAL

**CRISTALLERIA
LLUCMAJOR**

Acristallaments d'Obres - Miralls -
Vidres de color - Decorats - Vidreres
Artístiques.
Ronda de Migjorn, 105. Tel.: 661493
LLUCMAJOR (Mallorca)

ANUNCIAU-VOS DE FRANC A S'ARENAL DE MALLORCA

Nom:
Cognom:

D.N.I.

TELF:

ATENCIÓ

—Escriuiu un sol anunci per cupó.
—Usau lletres majúscules.
—Escriuiu dins el requadre el text.

Ompliu aquest cupó i enviau-lo a:
S'ARENAL DE MALLORCA: Camí de les Pedreres, 132 — 07600 —
SES CADENES DE S'ARENAL

Petits anuncis

ENTRE CAN PASTILLA i s'Arenal, cerc nau industrial o solar gran, per construir-n'hi una. Tel. 261246.

NECESSIT Magatzem, casa vella o solar a Ses Cadenes, Pil·larí o Meravelles. Ofertes al 261246 - 261052.

Rústica de regadiu devers s'Aranjassa, 10.000 metres quadrats, casa legilitzada que necessita reformes al molí, safareig. Possibilitat d'electricitat. 11.000.000 ptes. Facilitats. Tel.: 715131 i 740236.

PERRUQUERIE

PERRUQUERIA de senyors Ca'n Paco. Carrer Virgili, 1 - Can Pastilla.

MAKA Perruquera. Pedicura i manicura. Botònic Germà Bianor, 19. Tel. 260756.

MIQUELA PERRUQUERA. Neteja de cutis, manicura i pedicura. Carrer Mallorca, 3 - S'Arenal. Tel. 263423.

JAUME, barber de Ses Cadenes. Tel 262065.

BLANCA Perruquera. Gran i General Consell, 36 - S'Arenal. Tel. 265109.

VIATGES

VIATGES S'ARENAL. Billets d'avió i de vaixell. Vols xàter. Crediviatge. Lloguer de cotxes.

Reserves per telèfon i entrega de billets a domicili. Telèfons: 266673-261265. S'Arenal.

VIATGES XALOKI. Billets de vaixell i d'avió. Telèfon: 267450.

VENDES

VENC NAU 250 m². a s'Arenal. Tel. 268111. Demanar per Agustí.

VENC CASA gran, 1.000 m², cente Lluçmajor, carrer de Sant Pau. Tel. 260164.

VENC BOT de fibra de 10 pams descobert amb motor fora borda de 7'50 CV «Mercury». Tel. 262769. Ref. Miquel.

VENC ciclomotor Mobyette Liberty, color blau metal·litzat, amb intermitents, per 55.000 ptes. Tel. 238981.

OUS FRESCS de gallina rossa. Servei a restaurants i hotels cada tres dies. Preus interessants. Granja Acosta. Lluçmajor. Tel. 660432.

LLIBRERIA DE VERD EN BLAU. Llibres en català i castellà. Especialitat en lectures juvenils i infantils. Comandes de llibres en 24 hores. Avinguda del Cid, 56. Tel. 248360 - Son Ferris.

VENC prestatgeries metàl·liques per a comerços. 24 79 12

VOLEM VENDRE 2 rodes de Talbot Horizon, c/ Aragó, 70-1 Palma.

VENC llaüt menorquí de 30 pams, ben equipat, motor Solé de 50 Hp, deix amarrament. Tel. 24 38 07, de 13 a 14 hores.

PERSONALS

VIUDA, 55 anys, casa, bons estalvis, atractiva, educada; voldria conèixer senyor sense vicis i que li agradi la casa per a amistat seriosa. 710087.

JOVE, 1'78 d'alçada, atractiu, estudis universitaris, 27 anys, cotxe; voldria conèixer senyoreta guapa i simpàtica, per a amistat seriosa. Apt. 10.237 Palma.

VIUDA, 60 anys, sinceira, visc en un poble; voldria conèixer senyor bo per a amistat sincera. Apt. 10.093 Palma.

FUNCIONARI, 34 anys, atractiu, morè, alt; voldria conèixer al.lota amorosa i atractiva, per a fins matrimonials. Apt. 10.237 Palma.

SEPARAT, 45 anys, ros, ulls verds, cotxe i pis; voldria conèixer senyoreta, no importa el seu estat civil, per a amistat sincera. Apt. 10.093 Palma.

ESTUDIANT, 23 anys, alta, rossa, simpàtica; voldria conèixer jove educat i sincer, per a amistat seriosa i duradora. Apt. 10.237 Palma.

ASTROLEG, 32 anys, alt, robust; voldria conèixer senyoreta bonica, educada i que li agradi l'astrologia per sortir i dur una amistat seriosa. Apt. 10.237 Palma.

OFICINISTA, 30 anys, atractiu, bon nivell cultural; voldria conèixer senyoreta atractiva, educada, per una bona amistat seriosa. 710087.

FADRINA, 28 anys, morena, alta, estudis superiors, apartament; voldria conèixer jove treballador, senzill, alt, per a fins seriosos. 247912.

PEDIATRA, 45 anys, alt, atractiu, de bon cor; voldria conèixer senyoreta simpàtica i educada per a amistat seriosa i fins matrimonials. 710087.

ATS, 34 anys, fadrina, de poble; voldria conèixer jove d'uns 37 anys, alt, educat i treballador, per a amistat sincera i fins seriosos. 710087.

PROFESSOR, 34 anys, divorciat, sense vicis, cotxe i barca; voldria conèixer senyoreta alta, educada, no importa el seu estat civil, per a amistat sincera. 247912.

FADRI de 30 anys, de color, educat, 1'80 d'alçada, ben plantat i amb l'esdevenidor resolt. 140.000 ptes al mes, cotxe i pis. Voldria conèixer dona sense fills, indiferent estat civil, per formar una família. La interressada pot cridar al telèfon 71 00 87.

FORNER, 39 anys, simpàtic, agradable, pis gran, bon cotxe; si ets una al.lota agradable, treballadora, et faré molt feliç. Per contactar amb mi crida al telèfon 24 79 12.

SENYORA, 47 anys, modista, nascuda a Eivissa, fadrina, sense problemes econòmics, casa i cotxe propis, som educada, senzilla, alegre. Voldria conèixer senyor intel·ligent, amant, culte, per a fins seriosos. 24 79 12.

SEPARADA legal, atractiva, bona presència, caràcter alegre, voldria amistat formal amb senyor fins a 48 anys, que sigui seriós, formal, ordenat, bona presència. Fins seriosos. 24 79 12.

DONA de 18 a 40 anys, si vols fer feina els capvespres, telefona al 71 00 87 (130). Carrer d'Aragó, 70-1, Palma.

EM VULL CASAR amb una al.lota de 16 a 35 anys. Tenc una bona posició, som alt i tenc 29 anys. Escriu-me aviat i et faré feliç. Apt. 10093 Palma.

MALLORQUÍ, fadri, sense mals vicis, 39 anys; cerc mallorquina de 39 a 40 anys sense mals vicis per a fins seriosos. Carrer Plateria, 7, 2-2 Palma.

Vull contactar amb senyora de 25 a 45 anys per fer feines de neteja de la casa, 5 dies al mes, els capvespres. Telefonar a hores d'oficina al 71 00 87.

PENINSULAR, 58 anys, 1'78 d'alçada, afició per l'esport, música, dansa, propietari d'immobles. Vull formar una família. Voldria conèixer dona que es senti sola, la puc fer més feliç del que s'imagina. 71 00 87.

LLICENCIADA en Física, 32 anys, professora de belles arts, pis, cotxe, senzilla, simpàtica; voldria conèixer jove, fadri, per amistat. Educad, formal, de la meua edat. 71 00 87.

ENGINYER tècnic, 48 anys, pis, petita embarcació, es-talvis, sense fills a càrrec meu, m'agrada practicar esports; voldria conèixer dona de la meua edat, amorosa i romàntica. 24 79 12.

BAR PROPI, pis cotxe, estalvis, tota una vida per davant, home de mitjana edat, senzill; cerc dona per la resta de la meua vida, fins matrimonials. 27 79 90.

VIUDA amb 1 fill, alts guanys, xalet propi, estudis universitaris, treball fix; m'agradaria conèixer un home jove, formal, amorós i comprensiu, que sàpiga omplir la meua vida. 27 79 90.

SEPARAT, 25 anys, alt, prim, d'ulls verds, molt atractiu, tenc negoci propi, cotxe, pis, però em sent tot sol. Voldria conèixer una al.lota amorosa, que em comprengui i no tenguí vicis. 24 79 12.

Balears és una de les comunitats amb major proporció de divorciats i separats

Les illes Balears és la comunitat autònoma de l'Estat espanyol que compta amb una major proporció de parelles separades o divorciades, segons les estadístiques del Consell General del Poder Judicial corresponents al 1988.

L'Audiència de les Balears ha tramitat, durant el 1988, quasi set mil expedients de separació o divorci (3.377 de separació i 2.884 de divorci), registrant-se només dos casos de nul·litat. En la majoria dels casos els expedients es donen a zones molt poblades.

Així mateix, la

majoria de les demandes es resolen de comú acord, dada sociològicament considerada de maduresa cívica. Contràriament, la xifra de parelles que també es presenten als tribunals eclesiàstics és poc representativa, dada que també es podria considerar semblant.

Per altra banda, afegir que així com, fins ara, les associacions de dones separades eren habituals, ara es comença a deixar sentir un cert associacionisme entre la població masculina separada de la seva parella.

Un de cada tres matrimonis a la Gran Bretanya acaba en ruptura

Gran Bretanya registra el major nombre de divorcis i separats en relació a la resta d'estats de la comunitat europea, segons un estudi encarregat pel govern britànic sobre actituds socials dels britànics.

A més de Gran Bretanya, són Portugal i Dinamarca els altres dos països comunitaris amb

més alt percentatge de separats i divorciats, però també amb un major nombre de casaments.

L'estudi assenyala que, durant el 1987, el nombre de fills que s'han tengut fora del matrimoni és un dels majors de la comunitat i d'altres països occidentals, només superat per França, Suècia i els Estats Units.

MOBLES DE CUINA I BANY

Manuel Machado
Pressuposts sense compromís

Carrer Pau, 83
Tels. 55 24 34
84 38 85
07500 Manacor

PERRUQUERIA DE DONES
Ca Na Margalida

C/. Joan d'Austria, 11-1.-1.
MANACOR
Tel. 55 24 34

PERSONALS

SENYORA, viuda, sense fills ni problemes, vida acomodada. Cerc senyor fins a 65 anys, dinàmic, juvenil. Bona amistat de moment, per formar una llar. 710087.

CUBANA, vida tranquil·la, estalvis, pis propi, afecionada a les novel·les de misteri, lectura informativa. Voldria trobar parella, senyor honrat, de 46 a 60 anys. Cridar al 710087.

ELECTRICISTA, separat legal, dues filles, em sembla que estic vivint un somni que sempre es repeteix, em veig tot sol sense esperances de trobar-te, cridar, no ho dubtis, ens ajudarem. 710087.

ESTRANGERA de 25 anys, atractiva, esvelta, 1'65 d'alçada, vol conèixer mallorquí fins a 29 anys. Fins seriosos. Cridau al 710087.

FADRI, 45 anys, madrieny, resident a Palma, béns importants, col·lecció de gran valor, distingit. Cerc senyora amb cultura, elegant. Formar família. 277990.

MALLORQUI, 39 anys, finques, casa rústica, negocis elèctrics, varis idiomes. Vull senyoreta per casar-me, bona, intel·ligent, desperta, de 25 a 40 anys. 710087.

SEPARADA legal, 27 anys, negoci propi, estudis mitjans, xalet, cotxe, molt bonita, senzilla. No vull ser enganyada. Senyor honrat i educat. 710087.

SEPARADA, 38 anys, pis, estalvis, som morena, elegant, guapa. No tenc fills i som amant de la llar. Vull senyor fins a 48 anys amb l'esdevenidor resolt. Apt. 10236 - Palma.

SENYOR, 48 anys, separat, donant de sang i òrgans, interessat a conèixer mallorquina, viuda, separada o fadrina, tenc casa i cotxe, sense fills. Apt. 10236 - 07090 - Palma.

VIUDA, 56 anys, estrangera, estudis universitaris, varies llicenciatures, vida acomodada. Voldria formar parella amb senyor, 56 a 70 anys, sa, actiu. Indiferent fills. 277990.

FADRI, important càrrec, 34 anys, importants béns econòmics, estudis, pis a Palma. Voldria casar-me amb senyora o senyoreta intel·ligent, bona presència. 277990.

VENC ORDINADOR Spectrum, 128 K, amb quaranta jocs. 37.500 pessetes. Tel. 260064.

VIUDA, 59 anys, senzilla, sense problemes, simpàtica, sembla que tenc menys anys. Vull continuar feliçment amb un senyor semblant. 277990.

Si et vols casar o aconseguir una bona i neta amistat, no li donis més voltes. No dubtis més ja que el que no aconseguix mitjançant els serveis del Centre d'Orientació Matrimonial, «La Pareja Unida», no ho aconseguix de cap altra manera.

Comprova-ho vosté mateix/a. Ajudam a tothom de la mateixa manera: fadrins/nes, viudos/es, separats/des, divorciats/des, alts i altes, grossos i grosses, primis i primes i guapos i lletjos.

Ves a l'avinguda Comte de Sallent, 17, Pral-1. tel. (971)71 0087.

Al Centre Matrimonial «La Pareja Unida» disposam d'una gran quantitat de senyoretes i senyors entre 50 i 72 anys que volen trobar la seva mitja taronja, o una amistat formal.

A vosté, senyor o senyora, si també ho desitja, podeu rebre ajuda de «La Pareja Unida» a l'avinguda Comte de Sallent, 17, Pral-1.

VIUDA, 58 anys, seriosa, posició social alta, importants béns, sana. Vull de moment amistat amb senyor dialogant, amb bons fins, 59 a 60 anys. 277990.

COMERCIANT, 45 anys, fadrina, sese fills, no tenc família a Mallorca i em trobo massa sola. Voldria fer amistat formal amb senyor bo. 277990.

SEPARADA, 44 anys, 1'76, prima, atractiva, capital elevat, elegant, bon cor. M'agradaria fer amistat o formar parella amb senyor de 50 a 55 anys. 277990.

MILITAR, esdevenidor assegurat, culte, presència, serietat. Em vull casar amb senyora intel·ligent, bona presència, amb cultura, de 30 a 40 anys, alta. 710087.

FADRI, som forner, honrat, et faré molt feliç, formar una família. Tenc 38 anys, estatura mitjana, amorós. 277990.

PERRUQUER, 28 anys, alt, morè, bona presència, educat, formal, fadrí, som bo, m'agrada passejar i la vida tranquil·la. Voldria conèixer al·lota bona, senzilla. Fins seriosos. 710087.

SOM UNA SENYORA VIUDA, distingida, 65 anys, no em falta res, posició econòmica resolta, m'agrada viatjar, som alegre, simpàtica, però estic molt sola, necessito un company fidel, educat, per conviure plegats. Cridau al 710087. Fins formals, seriosos.

SENYOR ADVOCAT, 65 anys, bona presència, 1'72 d'alçada, prim. Estic separat, tenc la vida resolta, sense cap tipus de problema econòmic, però sí el tenc de soledat, d'estimació. M'agradaria molt trobar una bona dona, que em pogués fer feliç, de moment una bona amistat, fins seriosos. 710087.

SENYORA DE NEGOCIS, 42 anys, bona presència, 1'63 d'alçada, activa, treballadora, a causa de la meua feina no puc conèixer gaire gent per estar moltes hores ocupada. M'agradaria conèixer cavaller formal, bona persona, per tenir, de moment, una bona amistat, no importa estat civil, fins seriosos. 710087.

MESTRE D'ESCOLA, a Palma, 34 anys, fadrí, mallorquí, cabells negres, 1'80 d'alçada, bona presència, estic cansat d'estar sol, tenc amigues però no parella, interessada a conèixer-me per tenir, de moment, una bona amistat, només has de cridar-me al 710087.

CRISTALLERIA

EL ESPEJO

**VIDRERES
EMPLOMADES,
GRAVATS ARTÍSTICS,
VIDRES DE
SEGURETAT,
TANCAMENT DE
GALERIES AMB
ALUMINI I CRISTALL,
VIDRES I MIRALLS EN
GENERAL, MAMPARES
DE BANY.
CARRETERA DE
MANACOR, 426
CASA BLANCA - TLF.: 249039**

FADRI, mitja edat, alt, guapo, professió immillorable, 320.000 ptes. al mes, propietari finques i immobles; cerc senyora de 30 a 40 anys amb les idees clares, estudis i formal. 277990.

MESTRE D'OBRES, 39 anys, alt, amb estudis superiors, esdevenidor resolt, vida acomodada, atractiu; cerc senyora / senyoreta simpàtica, bona, semblant edat, neta, fins formals. 710087.

EMPLEADA D'AJUNTAMENT, 26 anys, 1'73 d'alçada, bonica, amb estudis superiors, idealista, fins matrimonials; senyor senzill, molt bo, sense vicis, net. Apt. 10.237 (Palma).

SENYORA, 56 anys, cabells castanys, atractiva, 1'72 d'alçada, aspiracions, escriure, teatre, agradable conversa, senzilla, comprensiva; senyor amb fins amistat / formar una família. 710087.

ARIES, impulsiva, optimista, divertida; feina pròpia, sense problemes; voldria conèixer jove de fins a 33 anys per una possible història d'amor. 710087.

PINTOR de professió, músic d'hobby; voldria conèixer senyoreta fins a 33 anys que li agradi la música i un poc la bohèmica. 277990.

S'Arenal
de Mallorca

FADRI de mitjana edat, la meua feina és la construcció, 200.000, cotxe, xalet, m'agraden els esports, la casa. Senyora 35/50 anys, fins matrimonials. 247912.

MALLORQUI, 30 anys, 1'80 d'alçada, estudis universitaris, pis, cotxe, fadrí, voldria fer una amistat seriosa, senyoreta fadrina / viuda, sense problemes. Apt. 10.093 - Palma

VIUDA, 31 anys, atractiva, intel·ligent, 180.000 al mes, pis propi, xalet, i casa gran a Eivissa. T'ofereixo el meu amor, la meua comprensió. Senyor formal 34/40 anys. 247912.

ESTUDIANT, esportista, m'agrada la muntanya, m'apassionen les regates; contactaria amb al·lota amb els mateixos gusts. Exclusiva amistat. 247990.

PILOT d'aviació d'edat, físicament atractiu, 1'80 d'alçada, està interessat en conèixer al·lota de 17 a 22 anys per bona amistat i si és possible conviure, viatjar i disfrutar de la vida. Crida'm al 710087.

CAP DE VENDES, 36 anys, bona presència, cotxe, xalet, resident a poble, amb un gran esdevenidor; em falta amor, estimació; senyora / senyoreta formal, amb fins matrimonials. 710087.

Arreglos

MARGA

**ARREGLOS
DE PECES
DE VESTIR
EN PELL**

Carrer Capità Ramonell
Boix, 40
Tel. 41 58 16
ES MOLINAR

PER IL·LUMINAR
LA SEVA LLAR
**ELÈCTRICA
NYEGOS**
Jaume Balmes, 45
Telèfon 29 56 18
07004 Ciutat de Mallorca

Passeig de Jaume III, 80 - Lluçmajor - Mallorca

Papereria FERBO

Plastificacions de tot tipus

* Carnets * Documents

* Fotografies * Cartes de restaurant
FOTOCOPIES

* Ampliacions i reduccions

* Multicòpies

Carrer Lisboa, 6 - Cantonada Trasimé
Tlf.: 260735 - s'Arenal

MENJARS CASOLANS

**SOM ESPECIALISTES
EN XOT I PORCELLA
FEIM PRESSUPOSTS
PER A BATETJOS,
COMUNIONS I BODES
APARCAMENT PROPÍ
ELS DILLUNS
TANCAT
AVINGUDA DE
CARLES V - TEL.: 661117
LLUCMAJOR**

S'Arenal
de Mallorca

PERSONALS

ENGINEYER, 27 anys, el meu cor bateja cada dia més fort perquè sàpigues que et necessit, no sents el seu batec?! Doncs acosta't més, et necessit, dona, tu seràs el que més apreciarà el meu cor, ànima, pensament i altres. Com abans millor, fins totalment seriosos. 710087

PROFESSORA D'IDIOMES, voldria conèixer l'home dels seus somnis, un home que sàpiga el que és una dona de la llar, bruna de cabells llargs, ulls negres, 31 anys. Crida'm al 710087.

FADRI, 24 anys, professió important, 145.000 ptes. al mes, pis i cotxe propis, salut excel·lent, nacionalitat italià - espanyola; cerc senyoreta formal, intel·ligent, per fins seriosos. Apt. 10.237 (Palma).

SEPARAT, 29 anys, mallorquí, 1'80 d'alçada, prim, ulls negres, estudis normals, afició a la música i l'arqueologia; senyoreta amb fins semblants, amistat / matrimoni. 710087.

INDUSTRIAL, 57 anys, estatura mitjana, simpàtic, natural de Cáceres, visc a Palma, totes les comoditats; em falta el teu amor, senyora comprensiva, educada, indiferents fills. 277990.

VIUDO, 60 anys, encara faig feina, 90.000 ptes. al mes, algunes cases, cotxe, fill casat, m'agraden els toros, els esports, viatjar; senyora jovial amb ganes de viure. Crida'm al 710087.

PROPIETARI FABRICA, 43 anys, alt, mallorquí, 170.000 ptes. al mes, estalvis elevats, prim, cabells negres, bona presència, inquietudes culturals; vull formar parella amb senyora responsable. 2477

GASTRONOMIA

MESON LOS HERMANOS. Nova direcció. Els migdies menú a 550 ptes. Carretera Militar, 253. Tlf.: 268257. S'Arenal de Mallorca.

MCDONALD'S S'ARENAL. Celebra el teu aniversari amb nosaltres en un ambient familiar. Avinguda nacional, 34 (entre els balnearis 8 i 9). Tel. 491891. S'ra. Susana.

S'Arenal
de Mallorca
265005

EXPRES CAFETERIA. Cuina mallorquina. Menú a 500 ptes. Carrer Bisbe Roig, 46. Tlf.: 662972. Llucmajor.

LA NÈCORA. Cuina catalana i internacional. Passeig Barceló i Mir. 11 Tlf.: 247272. Es Portitxol.

RESTAURANT DELFIN DORADO. Bodes, comunions, dinars d'empreses. Dini per un milenar de pessetes. Carrer Joan d'Austria, 13 - Badia Gran.

RESTAURANT SA BOLLERA. Cuina feta com Deu mana. Si frissau, no vengueu. Carrer Acapulco, 4. Sortida, n. 3 - Les Meravelles. Tel. 265188.

OS CANTEIROS RESTAURANT. A casa galega do Ca'n Pastilla. Comidas einhos galegos. Av. Bartomeu Riutort, s/n. Tel. 262674 - Ca'n Pastilla.

CAFETERIA COSMOPO-LITA. Pop a la galega. Peixos, marisc i carns. Vinhos da terra galega. Terra, 44 S'Arenal de Mallorca. Tel. 263099.

EL PARADIS DE L'HAMBURGUESA. Hamburgueses, salxixes i pollastres a l'ast. Marbella, 43. Devora el quarter de la Policia Nacional.

RESTAURANT JAMAICA, cuina mallorquina, especialitat en paellas. Carretera Militar, davant l'ambulatori. Tel. 262923. S'Arenal.

LA COVA DEL TORO. Cuina típica mallorquina, pa amb oli i pernil, caragols, tripes, fritt, truita de riu, gambes, paella. Carrer Arrecife davant la mar. Ciutat Jardí.

HOSTAL MARACAIBO, cuina mallorquina casolana. Devora les Escoles de Ca'n Pastilla. Tel. 263017.

BAR RESTAURANT ANDREU. Cuina variada i tapes. Sopars deportius i de companyonia. Carrer de la Grúa, 6 - Ca'n Pastilla.

XINA ORIENTAL. Menjars i begudes xineses. Carrer de Joaquim Verdager, 12. Tel. 266721, S'Arenal.

RESTAURANT CA'N TIA TALECA. Porcella rostida, xot rostit i altres especialitats. Presuposts per a bodes i comunions. Avinguda de Carles V. Tel. 660297 - Llucmajor.

RESTAURANT - TORRADOR LLUCMAJOR. Xot i porcella rostida. Avinguda de Carles V, cantonada Carretera de Campos. Tel. 660439 - Llucmajor.

CAFE CA'N REAGAN. Berenars i soparets. Lloc de trobada dels pagesos del Pla de Sant Jordi. Tel. 411266 - Casa Blanca.

SERVEIS PROFESSIONALS

MESTRESSA s'ofereix per cuidar nins a ca meva de S'Arenal. Horari a convenir. Tel. 262197.

DONA de fer feines s'ofereix per hores. Tel. 269225.

PAPERERIA CERVERA. Material escolar i d'oficina. Llibres de comptabilitat. Cardenal Rossell, 82 - Coll d'En Rabassa.

NEUMATICS SON FERRIOL, equilibrats de rodes, canvi de rodes i pe-tats. Avinguda del Cid, 73. Tel. 413155 - Son Ferriol.

Dona de fer feines s'ofereix per hores de Sant Jordi i enrevoltants. Telf. 642494.

DOS CAMBRERS autònoms professionals. Serveis extres a hotels, servei diari a l'hora que sia, s'ofereixen. Tel. 263042.

SENYORA de neteja, s'ofereix a 600 ptes. l'hora. Telf. 413269 - 770348.

CUINER de 25 anys cerca feina. Telefonar a partir de les 5 de l'horabaixa al 268675.

DONA de fer feines per hores s'ofereix a S'Arenal i Cala Blava. Tel. 265838.

PER REPARTIR propaganda o similars m'ofereix, tenc experiència. Tel. 266332.

JOIERIA RELLOTGERIA

MARINA

CARRER, SALUT, 21

TEL.: 262415

S'ARENAL DE MALLORCA

S'ARENAL VIATGES

Bitllets d'avió i de vaixell.
Vols xàrters.
Crediviatge.
Lloguer de cotxes.
Reserves per telèfon i entrega de bitllets a domicili. Amílcar, 16.
Tels. 266673-261265.
S'Arenal de Mallorca.

FERRERIA DE N'ANTONI SEGUI. Ferro i alumini. Carrer de Castillejos, 53. Tel. 262592. Coll d'En Rabassa.

MAGATZEM DE PINSOS, adobs i cereals. Distribuidor de pinsos PIEMA. Avinguda del Cid, 77. Tel. 243725 - Son Ferriol.

LLUCMAJOR, pneumàtics Joan Servera, correuges de tot tipus, bateries, equilibrats, pegats ràpids i pegats de coberta en calent. Ronda Migjorn, s/n. Tel. 660089.

CUINER amb experiència s'ofereix per hores o de nit. Barbacoes, cafeteries, restaurants o particulars. Tel. 268675.

PLANXISTERIA, pintura, mecànica. Taller "SAN FRANCISCO". Camí de Son Fangos. Tel. 490314 - Es Pil·lari.

INSTAL·LACIONS elèctriques i sanitàries CEJU.CB., instal·ladors oficials de gas ciutat, propà i butà. Carrer Marqués de Tenerife, 77. Tel. 242593 - Son Ferriol.

AL·LOTA s'ofereix per tenir cura de nins i per fer neteja per hores. Trucar els vespres. Bàrbara. Tel. 271316.

GUARD NINS a ca meva. Bon tracte. Tel. 266834.

TELEVISORS, vídeos, radio-cassettes, arreglam. **ELECTRONICA J. GARCIES**. Carrer Francesc Frontera, 10. Tel. 264335 - Coll d'En Rabassa.

MATERIAL DE CONSTRUCCIO, rajoles i pavimentació. **JOSEP MARTINEZ**. Carrer Canonge M. Rotger, 9. Tel. 260091.

DONA DE NETEJA se necessita. Tel. 265005.

AL·LOTA jove amb experiència, s'ofereix per treballar els horabaixes. Estudis: COU, idiomes, maneig d'ordinador, nocions de mecanografia. M'agrada estar amb la gent (cara al públic) i tenc moltes ganes de treballar. Maite, tel. 41 64 45.

AL·LOTES de 15 a 19 anys, necessit per tenir cura d'oficina. Necessari idiomes, mecanografia i simpatia. Tel. 710087.

TINTORERIA CALTOR. Neteja de catifes, mantes, cortines, cobertors i tota classe de peces de vestir. Carrer Torrent, 9 - S'Arenal. Tel. 265447.

BUGADERIA Super Clean, rentam en sec i amb iagua, mantes, cobertors i tota la resta. C/ de sant Antoni de la Platja, 8 - Can Pastilla. 260370.

PNEUMATICS BRASIL, pegats ràpids, bateries, correuges de ventilador, canvis d'oli, greixar, rentats de motor. Carretera de Manacor, 391 - Son Ferriol. Tel. 270645.

ARREGLAM rentadores, màquines registradores, ràdio-cassettes de cotxes, porters electrònics. **ELECTRONICA EL GAUCHO**. Carrer Mallorca, 2. Telèfon: 263423.

Cercam persona que vulgui formar societat o qualsevol classe de negoci. Per contactes, al tel. 24 79 12 i 27 42 43. Vespres i festius. Apt. 10.237 Palma.

BORSA DEL MOTOR

SI DESITJA UN COTXE nou de la nostra gamma, vingui i en parlarem. **AGENCIA OFICIAL Renault**. Tel. 413867 - Son Ferriol.

VENC Ford Scort-Laser 1.300, PM-AB. 600.000 ptes. Bon est. Tel. 66 01 25.

Seat Ibiza, FM-N. 700.000 Ptes. Pança Marbella, PM-N, 530.000. Volkswagen Polo, PM-N, 680.000. Seat 127, quatre portes, PM-P, 85.000. Seat 127, PM-X Fura, 75.000 Ptes. Telf. 248914 - Son Ferriol.

ENSENYANCES

FRANCES i anglès, classes particulars a S'Arenal. Tel. 269946.

FRANCES, ANGLÈS, alemany, classes particulars, conversació per a principiants, zona S'Arenal. 263881.

C. BALEARES, 25-2

El Arenal

T'oferim cursos de programació en:

BASIC
dBASE III PLUS
COBOL
TURBO - PASCAL
TURBO - C
TURBO - BASIC
BASIC2 *

*(el de l'AMSTRAD PC) i de formació d'usuaris en:

ABILITY 2000
OPEN ACCESS II
SYMPHONY
LOTUS 1-2-3.
LOCO SCRIPT.

A més d'un llarg etcètera, pots aprendre:

BANCA
MECANOGRAFIA
COMPTABILITAT
IDIOMES
REPÀS.

Carrer Balears, 25-2-1. Tel. 491916 - S'Arenal de Mallorca.

PROFESSOR de dibuix tècnic - necessit. Tel. 262276.

GIMNAS ESPADAS. Carrer del Duc de Rubí, 3 - Son Ferriol. Gimnàstica de manteniment, Karate, Judo. Telf. 418709. Professors titulats.

NOU BOTIGA CANINA NOU

«PET SHOW»

Tot per el benestar del seu ca o moix

Alimentació, netetja i higiene

Llits i juguetes

(recomanats pel Dr. Magrini)

Carrer Diego Zaforteza, 29
(davant la Cafeteria Venus)
Balneari 8
S'ARENAL DE MALLORCA

Benet Riera Fluixà: «A Mallorca, Barcelona i València se parla català»

En Benet Riera Fluixà, regidor del PP a l'Ajuntament de Manacor, inscrit a la Comissió de Normalització Lingüística i a la de Sanitat, es considera regionalista i diu que defensa la cultura, la llengua i els costums dels mallorquins, encara que no fa gaire va fer unes declaracions a Perlas y Cuevas, revista manacorina en foraster, on expressava la seva admiració pel gonella foraster Luis Cerdó Fernández.

— Com es menja això, ésser admirador de Luis Cerdó, un home que ha causat tant de mal a la nostra llengua, i després dius que la defenses? És que no consideres que a Mallorca es parla català?

— Jo defens les modalitats mallorquines del català, encara que de cada dia veig que és més difícil. Mira, jo som casat amb una serverina i allà parlen d'una altra manera que els manacorins, i no parlem de Pollença, on xerren com els barcelonins. Si això passa a Mallorca que és tan petit, no és estrany que a Lleida i a València tinguin les seves modalitats. La llengua catalana es parla a Catalunya, a València i a Mallorca.

El president del Govern Balear, Molt Honorable Gabriel Canyelles, de cada dia és més nacionalista, de cada dia defensa més la nostra llengua i els nostres doblers. Què opinaries si el PP balear es desfés de Madrid i fundàs un partit mallorquí?

— No m'agradaria, nosaltres som un partit de mallorquins, però el PP és un partit estatal i m'agrada així com és.

— En Joan Pla, a una emissió en foraster titulada "La Orla", va voler en dues ocasions fer parlar en castellà al president Canyelles i no ho va aconseguir.

— El president Canyelles sap estar al seu lloc. És el president dels mallorquins i quasi sempre parla en la nostra llengua. És per això que de cada dia més mallorquins el voten. Els forasters voten en Fèlix Pons Irazazábal, que balla per soleares quan fa propaganda electoral.

— El conseller d'Hisenda, Alexandre Forcades, es queixa constantment que els espanyols se'n duen molts de doblers de Mallorca i que en tornen ben pocs. Darrerament hi ha qui diu que els espanyols no volen pagar els danys de les torrentades del setembre passat. Tu consideres que els espanyols ens roben?

— Jo diria que sí. El govern central no ens té en compte a l'hora de repartir els doblers. Els tira més a Andalusia, Extremadura i Castella. Als mallorquins només ens tenen en compte a l'hora de recollir els impostos. Els Països Catalans i el País Basc són les vaques que el govern espanyol es cuida de munyir, però no es cuida d'alimentar.

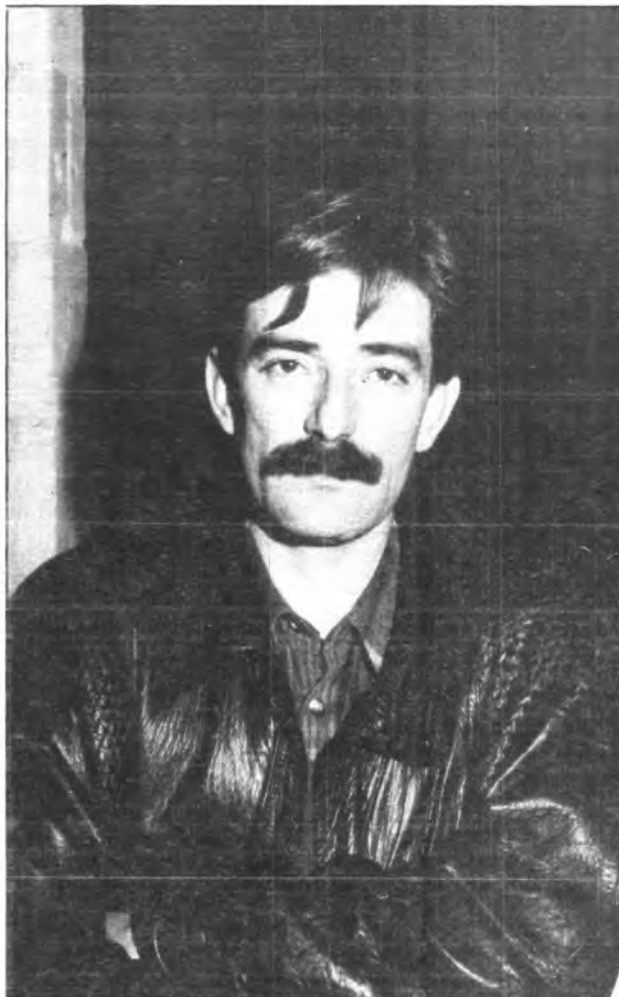
— A una entrevista a Perlas y Cuevas de no fa gaire temps deies que guardassin la placa que han llevat del passeig de Na Camel·la. Sabies que quan don Antoni Maura era president del govern espanyol va firmar un Reial Decret prohibint que se xerràs en mallorquí per telèfon?

— No, no ho sabia. Don Antoni Maura ha estat molt admirat a dins Mallorca i si va firmar aquest decret, que jo consider equivocac i dolent, també en degué firmar que eren bons.

— Efectivament, però als mallorquins ens han amagat la nostra pròpia història. Si l'haguéssim pogut aprendre, sabríem qui són els nostres enemics i qui són els traïdors que els han fet costat. Tu també estàs a la Comissió de Sanitat. Com està l'assumpte de l'hospital comarcal que tant necessita la comarca de Llevant.

Al regidor Riera no li agraden les pintades que embruten les parets de Manacor, com aquesta escrita a la «Delegació d'Hisenda», però també creu que Espanya ens estafa.

— Quan férem la gran manifestació a Ciutat demanant l'hospital, el governador Martín Plasencia ens va dir que cursaria la nostra petició, la petitico de tots els batles de la comarca, a Madrid. Jo crec que el nostre municipi no ha pressionat suficientment a Madrid. Tenim el solar cedit, però a Madrid no ens fan cas. El batle de Ciutat té més bo que nosaltres davant el govern espanyol i tindrà el segon hospital més prest que nosaltres. Això de l'hospital em té molt preocupat. Amb una carretera tan dolenta que va d'Artà a Ciutat, que a vegades has d'anar a quaranta per hora, hi ha malalts que moren abans d'arribar a l'hospital.

Mateu Joan i Florit

VENDA DE PISOS A PALMA I A SON FERRIOL

Xalets adossats de luxe a Son Ferriol

Xalets amb piscina a Sa Cabaneta

Aparcaments i locals devora el Consultori de s'Arenal

Construccions MOLL

Carrer Marquès de Tenerife, 71
Tel. 24 35 13 - SON FERRIOL

EXPRESS CAFETERIA HAMBURGUESERIA

Carrer Bisbe Roig, 46

LLUCMAJOR

almacenes femenias

Almacenes Femenias, S.A. Materials de Construcció

POLÍGON DE LA VICTÒRIA:

Gran Via Asima, 1 - Tels. 20 47 62 - 20 47 02 i 20 48 17

PALMA CENTRE:

Carrer d'Aragó, 139 - Tels. 27 23 56 i 27 23 64

S'ARENAL:

Carrer de Diego Zaforteza, 1 - Tels. 49 15 58 - 49 16 11 i 49 16 50 - FAX: 49 15 58

LLUCMAJOR:

Ronda de Migjorn, s/n. - Tels. 66 07 01 - FAX 20 69 98

El prestigi aconseguit per ALMACENES FEMENIAS és el resultat de 50 anys de qualitat, servei i professionalitat.

ALMACENES FEMENIAS posa a la seva disposició tot tipus de materials de construcció, destacant les rajoles i paviments, no només pels seus bellíssims dissenys sinó també per la gran varietat d'estils que ens ofereix aquesta prestigiosa firma mallorquina.

ALMACENES FEMENIAS demostra la seva professionalitat acostant als residents d'aquestes illes les més importants marques nacionals i internacionals.

Cartes

El vocabulari ens serà útil

Els abaix firmants, comerciants de Manacor, volem manifestar la nostra opinió sobre el Vocabulari Comercial editat per l'Ajuntament i del qual en som els receptors:

1. Consideram positiva la tasca que duu a terme l'Ajuntament en matèria de normalització lingüística i ens satisfà la iniciativa d'haver-nos editat aquest Vocabulari.
2. En cap moment hem interpretat que fos una imposició o obligació haver d'utilitzar les paraules que hi figuren.
3. Encara que hi hagi paraules no usals a Manacor, són molt poques i fàcilment en podem saber el seu significat.
4. Estam convençuts que el Vocabulari ens serà útil a l'hora de consultar l'ortografia correcta de les paraules dels diferents sectors del Comerç, ja que no tots sabem encara escriure el català correctament.

Manacor, 4 de gener de 1990
(Segueixen 10 firmes de comerciants)

CLINICA DENTAL

Dra. Pilar Oto María
METGE ODONTÒLEG

Antonio Garcías, 14
Tel. 66 02 83
07620 LLUCMAJOR
MALLORCA
(Balears)

Lloança a la perseverança

De Sant Joan un dia va arribar en Mateu Joan per establir-se a s'Arenal, un dels llocs més bells de l'illa.

Home de barba florida i de pensaments prou clars de seguida procurà de muntar-hi una "Premsa

Forana" per pertanyença, per al poble poder informar amb noves de tota casta i així entre la gent arrelar.

Gràcies a la seva perseverança i a llur fermesa constant aconseguí treure al mercat aquesta nova revista

senzilla i populista que amb el nom de s'Arenal i el de l'illa de Mallorca es troba arreu de nostres llars.

Ara tot just S'ARENAL ja completa l'anyal desena, tot mantenint la flama encesa de la nostra formosa llengua

pròpia d'aquesta daurada illa: el català per excel·lència.

En Vicenç de Son Rapinya.

La Universitat puntualitza

Davant la polèmica provocada a partir de la publicació per part de l'Ajuntament de Manacor d'un *Vocabulari Comercial* cedit per la Generalitat de Catalunya per compensar la manca d'iniciatives que en aquest sentit s'han tingut des del Govern balear, nosaltres, científics i especialistes en la matèria, hi volem expressar el

notre parer. Aquesta és una polèmica lingüística i correspon als lingüistes dir la darrera paraula.

Per això, reunit un grup de filòlegs manacorins i amb el suport de professors i alumnes de Filologia de la Universitat de les Illes Balears, manifestam públicament que:

1.- Consideram que aquesta iniciativa de l'Ajuntament de Manacor és positiva.

2.- Efectivament hauria estat preferible que s'hagués fet un vocabulari específic per a les Illes, però aquesta feina corresponia al Govern balear.

És aquesta institució, com a mínim en teoria, l'encarregada de l'execució de la Llei de Normalització Lingüística (3/1986 de 29 d'abril), aprovada per unanimitat pel nostre Parlament, però els seus responsables en política lingüística, demostrant una manca total d'interès, no han fet res en aquest sentit.

3.- Davant això, i atesa la manca de recursos de l'Ajuntament de Manacor, ens sembla molt encertat que hagi aprofitat el material que ha tingut a mà, elaborat per la Generalitat de Catalunya, sobretot tenint en compte que el percentatge de termes no genuïns de les Illes no arriba a un 4%.

Donam suport, doncs, a aquest Ajuntament, que ha intentat així suplir la nul·la actuació dels encarregats de la normalització de les institucions autonòmiques. És millor això que res i si ningú vol cercar culpables no els ha de cercar de cap manera dins l'Ajuntament de Manacor sinó entre els responsables d'aquest tema del Govern balear.

Amb això volem respondre al desvergonyiment d'alguns «periodistes» que parlen de la qüestió amb un desconeixement total i que, a més a més, s'autoerigeixen en defensors del nostre «dialecte» quan són ells els primers que no l'usen. És inexplicable com no els cau la cara de vergonya de fer la comèdia grotesca de defensar el mallorquí en la llengua que se l'està menjant. Defensen així la cultura balear i l'Estatut d'Autonomia?

Sr./Sra.: Pere Roselló Bover.

Títol: Professor de Filologia Catalana a la Universitat de les Illes Balears.

Sr./Sra.: Perfecto E. Cuadrado.

Títol: Professor de Filologia a la Universitat de les I.B.

Sr./Sra.: Rosa Mª Calafat i Villa.

Títol: P. Filologia Catalana UIB.

Sr./Sra.: Jaume Corbera Pou.

Títol: Professor de Filologia Catalana a la UIB.

Sr./Sra.: Gabriel Bibiloni.

Títol: Professor de Filologia Catalana a la UIB.

Sr./Sra.: Maria Sanxo i Palacios.

Títol: Llicenciada Filologia Hispànica.

Sr./Sra.: Antònia Mª Sbert Mestre.

Títol: Llicenciada en Filologia Hispànica.

Sr./Sra.: Rosa Serveira i Trias.

Títol: Llicenciada en Filologia Catalana.

Sr./Sra.: Catalina Mª Llitas Colom.

Títol: Llicenciada en Filologia Catalana.

Sr./Sra.: Mª Magdalena Gelabert i Miró.

Títol: Llicenciada en Filologia.

Sr./Sra.: Antònia Riera

i Gomila.

Títol: Llicenciada en Filologia Romànica.

Sr./Sra.: Llorenç Roig Monserrat.

Títol: Llicenciat en Filologia.

Sr./Sra.: Francesca

Obrador Picó.

Títol: Llicenciada en Filologia.

Sr./Sra.: Maria Francesca Sureda Vallespir.

Títol: Llicenciada en Filologia.

Carta a la regidora delegada de Política Lingüística de Manacor

Distingida senyora:

Ahir vespre vaig esser a Manacor i per casualitat caigué en les meves mans aquest paperot que no sé com qualificar que es titula "Manacor Comarcal" i, estupefacte, hi vaig llegir la carta que segons ells havíeu enviat vós i el senyor Riera al Batle presentant-li la dimissió irrevocable dels vostres càrrecs. Em semblava increïble, i vaig pensar que tan sols podia esser fruit d'un acció repentina, no premeditada, causada pels atacs que injustament heu rebut darrerament dels pocs però actius desnormalitzadors lingüístics als que publicacions anormals ajuden a propagar els seus desbarats, però em semblava que tal acció era impròpia de vós i del senyor Riera.

Fa uns moments he parlat per telèfon amb Biel Barceló i m'ha comentat que tal carta és totalment

falsa. He estat content que així fos, però d'altra banda, i en un altre sentit, he quedat tan astorat com abans, fent-me creus que una publicació s'atreveixi a una tal falsificació, que supòs que entra de ple en el camp dels delictes tipificats al Codi Penal.

Naturalment que el "Vocabulari Comercial" és perfectible i que hauria estat millor fer-lo totalment aquí, però si per motius econòmics i de temps no era possible, crec positiu que es facilités aquesta eina que cadascun, amb la seva discreció, pot utilitzar en la part que li sigui útil.

Anim i endavant, sense por als ignorants o malintencionats que volen impedir tota acció positiva per la supervivència de la nostra llengua i cultura!

Molt atentament,
Antoni Lull Martí.

S'Arenal
de Mallorca

Tel.: 265005

CLÍNICA DENTAL

Nora del Valle Soria
ODONTÒLOGA
COL·LEGIADA N. 272

Carrer Faust Bonafé, 46 baixos.
Tel. 27 42 11 SON FERRIOL

DR. BARTOMEU FONT

COL·LEGIAT N.º 251

METGE DENTISTA

PASSEIG MIRAMAR, 33-1º-2º - TEL.: 264152
S'ARENAL DE LLUCMAJOR

Tenis Arenal

GABINET MÈDIC
ASSESSORAMENT I CONTROL FÍSIC-ESPORTIU
OBESITAT I CELULITIS
ORIENTACIÓ DIETÈTICA I DE NUTRICIÓ
LASERTERÀPIA
ACUPUNTURA I AURICULOPUNTURA
TRACTAMENT MÈDIC PERSONALITZAT DE LA
DESHABITUD AL TABAC
CONSULTA: DIMARTS I DIJOUS
DOCTORA: MARGARIDA ARROM
TELS.: 263834 - 263112
PADLE TENNIS BADMINGTON

El que «Manacor Comarcal» no publicà de la distribució del Vocabulari Comercial

Senyor director, vos agrairia que publicàssiu el text següent sobre una polèmica que ha sorgit arran de l'edició d'un vocabulari comercial per part de la Delegació de Política Lingüística de l'Ajuntament de Manacor i en la qual el setmanari que dirigiu ha adoptat una posició a parer meu excessivament crítica i combativa.

“Era de noche y sin embargo llovía”

1. La iniciativa de la Delegació de Política Lingüística

Quan vaig llegir els titulars del vostre setmanari que anunciaven que un vocabulari comercial atemptava contra la nostra cultura, l'Estatut d'Autonomia i la normativa sobre l'ensenyament de la llengua catalana a les Balears immediatament vaig pensar que es tractaria d'una publicació d'ortografia anàrquica, de cirteris lingüístics gens científics o d'un vocabulari que proposava les formes castellanes com a genuïnes de la nostra llengua. Res d'això hi havia, segons l'autor de l'article. Només un “desaforado afán de catalanizarnos” i un “compendio de frases y palabras que solamente son usadas en Cataluña y que aquí vendrán a complicar la vida al más experto mallorquí-parlant” (sic).

Immediatament em vaig interessar pel tema i vaig aconseguir un exemplar del vocabulari. Mentrestant, havien anat sortint més comentaris a la premsa local, que també vaig recollir. En general, s'acusava els responsables de l'edició de fer un vocabulari poc adequat a les peculiaritats lingüístiques balears. D'entrada vull pensar que es referien a les peculiaritats lingüístiques de Manacor, perquè encara està per demostrar que a Fornells o a Sóller utilitzin la mateixa terminologia comercial que a Formentor o a Baix des Còs.

El vocabulari és una reedició d'un vocabulari comercial que va publicar la Generalitat de Catalunya, fet amb l'assessorament terminològic de TERMCAT. Per aquells que no el coneixen, el TERMCAT és el centre que es dedica a la incorporació de terminologia a la llengua, i té el vist-i-plau de l'Institut d'Estudis Catalans, màxima autoritat en les qüestions de llengua, a Manacor, a Roses o a Gandia. El vocabulari és, per tant, científicament i tècnicament correcte, apte per a la difusió. Això no vol dir que hi siguin totes les paraules, però les que hi són són bones, i tant bones. Per donar una mica més d'informació, diré que el vocabulari té aproximadament 1.700 termes (sense comptar frases i eslògans), quantitat gens menyspreable.

Crec que donar a entendre que les paraules que hi surten són d'ús obligatori és confondre el públic, és tractar-lo d'ignorant. No importa ser un “experto mallorquí-parlant” ni un “acérrimo defensor de nuestra cultura balear” per saber que paraules com “poal”, “berenar”, “ca”, “tassó”, etc són tant genuïnes com “galleda”, “esmorzar”, “gos”, “got”. Tampoc importa ser un expert

castellanoparlant per veure que frases com “tenemos meridionalmente claro que nuestra lengua es la Catalana” estan escrites en castellà, castellà incorrecte, per cert. Vull dir que les paraules no són patrimoni de cap parlant, de cap dialecte en concret. Les tenim aquí i les podem utilitzar al nostre gust. És per això que una llengua s'ha de mirar com un tot que serveix per realitzar qualsevol activitat de la nostra vida i no com un grupet de paraules aïllades que volem preservar dels nostres veinats. La llengua és aquí. I jo deman: per què no la utilitzau com a llengua habitual a la vostra premsa?

2. El crèdit dels acusadors

No entenc com qui paga el vostre setmanari (a més dels anunciants) vos deixa escriure sobre un tema que desconeixeu profundament i sobre el qual intentau sentar càtedra. Fins ara heu demostrat que sabeu posar entre cometes paraules mallorquines com a farciment de sucosos textos en castellà. Però això no és defensar la cultura balear, ni l'Estatut d'Autonomia, ni la normativa sobre l'ensenyament de la llengua catalana. No és fer un favor a Mallorca, és enterrar-la, és vendre-la al regionalisme espanyol. Un regionalisme provincià capaç d'atemptar amb orgull contra les regles més bàsiques de la normativa del castellà posant punts i comes sense cap ni peus, utilitzant “distribuir” amb la preposició “a” (“Ya ha sido distribuido a muchos establecimientos”), pervertint la sintaxi, fomentant la redundància (“propios personalismos”), fent ús de locucions i frases fetes sense el més mínim sentit de la mesura i l'adequació, abusant dels adverbis (algú va dir que la riquesa d'un text és inversament proporcional a la quantitat d'adverbis que hi trobam), desconeixent el significat de les paraules (els amants de l'òpera per ventura varen pensar que es tractava d'un text d'òpera i no d'un vocabulari quan el qualificava de “libreto”; què vol dir “meridionalmente claro”? és com “rojamente rojo”?). Abans de parlar dels mals dels altres hem de mirar de què patim nosaltres. I el vostre setmanari deu patir de diverses coses, entre d'altres no li faria res tenir un assessor lingüístic, començant per un de castellà. Crec que un corrector de català d'avorriria mortalment, ja que després de corregir les vint paraules entre cometes amb què habitualment demostrau la vostra defensa de la llengua (la llengua que xerrau cada dia, la llengua pròpia de les Balears) estaria mans aplegades fins la setmana següent.

També he llegit un truc o baldufa d'en Josep M. Salom, on es llueix amb un enginy semblant al que tenen les redaccions escrites pels premis Coca-Cola. Com a mestre reciclat al català que supos que és, em sorprèn que es dediqui a esbucar la casa i no a construir-la. I que continuï amb l'escriure, que no fa bé, i que, a més de conjuguar-se, se'n pot aprendre.

Jaume Capó i Frau, planificador lingüístic de la Generalitat de Catalunya.

Més interessant vaig trobar una aportació a Perras y Cuevas. Vaig seguir el procediment invers al de l'articulista: vaig calcular les diferències entre les paraules del català central i del mallorquí. D'un total de 1.700 (mil set-cents) és capaç de citar-ne 100 (cent), més 45 (quaranta-cinc) expressions, la majoria de les quals es refereixen a canvis morfològics i fonètics. En el lèxic només hi ha una diferència d'un 6 %. Hem de tenir en compte que al vocabulari bàsic la diferència entre els dos dialectes està entre un 4 i un 5 per cent. Aquest vocabulari no és, per tant, un gran desbarat. Pot tenir mancances, però mai de la vida serà un llibre per prendre'ns per beneïts. Només poden ser tractats així aquells que d'una diferència d'un 6 % en fan un argument per tallar caps. De les expressions, per veure de quin peu calça l'articulista, només donaré l'exemple del que ell considera la correcta expressió mallorquina: “molts d'anys! bones festes!”, en lloc d'una expressió que pareix estranya (agafau-vos fort!): “bon any nou, bon Nadal, felicitats”. Senyor que citau el nom de mossèn Alcover en va, si dir “bon Nadal”, si dir “felicitats”, si dir “bon any nou” és un intent d'invasió catalana, crec que val la pena obrir les portes a aquest vocabulari i que la gent que tenguí dubtes i vulguí utilitzar una paraula que creu més mallorquina o més manacorina consulti amb l'assessoria lingüística de l'Ajuntament, que per això està i per això la paguen els manacorins.

Si tots aquells que vos dediquen a desprestigiar la gent que treballa per la normalització lingüística el que voleu és tornar caps de polítics, no vos aferreu a la llengua, perquè no li feis més que mal.

Per acabar només voldria afegir que m'ho he hagut de pensar moltes vegades abans d'escriure aquest text, perquè sé que és difícil donar la cara amb aquests temes. Perquè és molt fàcil tornar a dir un “verdadero aluvión de lectores de Manacor Comarcal se han solidarizado con las tesis y los argumentos que ofrecíamos”. No obstant, si interessàs, em voldria oferir per explicar en públic les meves raons, que no són altres que les de la filologia, la terminologia i la lexicologia. Si voleu, vos podreu explicar les raons periodístiques que vos guien.

Jaume Capó Frau
Gener de 1990

La via s'Arenal-Llucmajor es podria convertir en autopista i enllaç entre Palma i Manacor

Serà molt més fàcil anar de s'Arenal a Manacor, encara que s'hagi de passar per Felanitx.

Els responsables de la conselleria d'Obres Públiques contemplen un projecte de remodelacions importants a la carretera que va des de s'Arenal a Llucmajor, la qual passaria a ser el primer tram d'una nova via ràpida entre Palma i Manacor, passant per Llucmajor, Campos i Felanitx.

La nova carretera constaria de quatre carrils, de manera que l'actual perillositat de la carretera quedaria bastant per sota de l'actual. Els responsables del Servei de Carreteres sembla que s'han adonat de la gran quantitat de trànsit que circula per aquesta carretera des de s'Arenal a Llucmajor, fins al punt que l'antiga via de comunicació que passa per s'Aranjassa

ha quedat obsoleta.

Actualment, el trànsit entre Palma i la comarca de Llevant es du a terme per dues vies de comunicació: la carretera tradicional, que passa per Son Ferriol, Algaida i Vilafraça; i la que parteix des de l'aeroport per l'autovia de s'Arenal cap a Llucmajor, Campos i Felanitx. Si es du a terme aquesta iniciativa del Servei de Carreteres, aquesta segona via passaria a ser la principal en detriment de la primera.

Els tècnics segueixen fent feina en el projecte, recollint les dades pertinents: fotografies aèries, estudis d'aixecament i planificació, la situació de les terres, etc. però encara no hi ha res decidit, tot es queda, per ara, en projectes.

Son Ferriol

Mobilització massiva dels veïns per solucionar la qüestió del trànsit

Molts dels veïns de Sant Jordi es vénen mobilitzant des de fa temps per aconseguir posar fi a la perillositat que representa l'actual carretera Palma-Manacor, que passa per dins el poble.

Una dona moria, a principis de gener, atropellada quan intentava creuar la carretera. Aquesta mort fou el detonant de les manifestacions —amb talls del trànsit— que s'han fet darrerament a Son Ferriol. El president de l'Associació de Veïns, Vicens Mayans, demanà un minut de silenci per Dolors Amaya Flores, una dona de 56 anys que va morir quan intentava travessar la carretera pel pas de Son Ferriol. Joan

Garcias, del col·lectiu de veïns de Son Ferriol, recordà que la lluita per aconseguir mesures de seguretat a Son Ferriol "la començarem l'any 1979, sense que per ara se'ns faci gaire cas, a pesar que des d'allavors han mort vuit persones".

Mayans recordà els punts negres del trànsit a Son Ferriol: l'avinguda del Cid, la Creu Vermella i la carretera Palma-Manacor al pas de Son Ferriol. "El problema més gros és que ens hem d'enfrontar a tres institucions diferents: l'Ajuntament, el Consell i el Govern Balear", segons paraules del president de l'associació.

Els veïns de s'Hostalot, barriada veïna a Son Ferriol, es mostraren solidaris amb les reivindicacions dels ferriolers i donaren suport a les iniciatives presentades per aquests.

Cada dissabte a migdia hi ha una tallada de tràfic a la carretera de Manacor, a l'altura de Son Ferriol.

Ballem, ballem

Dins el programa de l'Escola Municipal de Mallorca, de Manacor, l'any 1984 es va dur a terme l'experiència d'un curs de ball de bot. A causa de la gran acceptació per part de la gent, ens veiem obligats a seguir amb aquesta activitat, i en aquests moments ja podem dir que no ha pogut anar millor. Els objectius de la secció de ball de l'Escola Municipal de Mallorca són:

1. L'Ensenyament del ball popular en totes les seves manifestacions i fent un especial esment pel que fa a la comarca de Llevant.
2. Un coneixement més ampli de la nostra cultura, no només referent al ball sinó també a les cançons, festes i tradicions. Com són les celebracions de les festes de les Verges, ximbombades, darrers dies...
3. L'ensenyament vocal-instrumental de jotes i mateixes, tan arrelades dins la nostra comarca.
4. Que l'alumne aprengui a fer els seus propis instruments de percussió (amb monitors especialitzats) i després ensenyar el seu maneig dins les classes de ball.

Caldria destacar una sèrie d'activitats dutes a terme per aquesta secció de ball:

- S'han de realitzar dues exposicions: una d'instruments populars l'any 1987 a la Torre de les Puntes i l'altra a la sala d'exposicions de la Banca

March l'any 1988.

- S'han realitzat diferents intercanvis amb grups de fora de Mallorca, com són el grup Sarau de Xàtiva (València) i l'Escola de Ball de Sant Lluís (Menorca).

- Des del curs 1986-87 s'han realitzat una sèrie d'intercanvis amb grups d'altres pobles de Mallorca perquè els alumnes vegin les diferents maneres de ballar segons el punt geogràfic.

- També caldria destacar la ballada popular a la Bassa, dins el programa de Fires i Festes que patrocina l'Ajuntament de Manacor i de les quals l'Escola en du l'organització des de l'any 1987. És l'única ballada on participen tots els grups de música popular de Manacor, a més dels que puguin venir de fora a ballar amb tots els manacorins durant les festes de la vila.

- També hem procurat donar totes les informacions possibles amb unes conferències donades per especialistes en els temes tractats, com B. Ensenyat, Biel Majoral, Xavier Carbonell, Andreu Adrover, Bartomeu Mulet...

I per acabar volem dir que intentem esser el més fidels possible a aquesta cultura que els nostres padrins ens deixaren, tan viva i tan arrelada a les nostres entranyes i al nostre poble. Per molts d'anys.

Margalida Cladera i Joana Domenge.

Porto Cristo

Nou facultatiu de la Seguretat Social

Porto Cristo comptarà amb un segon metge de la Seguretat Social d'aquí a poc temps, segons ha informat Bernadí Gelabert, delegat municipal de Sanitat.

Fins ara, Porto-cristo només comptava amb un metge de la Seguretat Social, el qual atén un total de mil quatre-cents car-

tilles.

Per altra banda, els assegurats a la SS podran, a partir d'ara, anar al Servei d'Urgències de l'ambulatori de Manacor, mentre que, fins ara, havien d'anar directament a Palma els usuaris que necessitaven un servei d'urgències fora hores de visita del metge titular.

Codi europeu contra el càncer

Si aquests "Deu Manaments" europeus fossin respectats, s'arribaria a una reducció significativa del nombre de morts per càncer a la Comunitat Europea, que permetria arribar a un quinze per cent de la població a l'horitzó de l'any 2000. (Comitè de Canceròlegs de la comissió de la CEE).

Alguns tipus de càncer podrien evitar-se:

1. No fumeu. Fumador: deixau de fumar com abans millor i no fumeu davant els altres.
2. Sigau moderats en el consum de begudes alcohòliques.
3. Evitau l'exposició excessiva al sol.
4. Respecteu les instruccions professionals de seguretat durant la producció, manipulació o utilització de qualsevol substància cancerígena.

La salut millorarà si segueix les normes següents que, a més, reduïxen el risc de patir determinats tipus de càncer:

5. Menjau freqüentment

fruites i verdures fresques i cereals amb un alt contingut en fibra.

6. Evitau l'excés de pes i limitau el consum de greixos.

Més tipus de càncer podríem curar-se si es detectassin abans:

7. Consultau el metge en cas de evolució anormal: canvi d'aspecte d'un fic, d'un bony o d'una cicatriu anormal.
8. Consultau el metge en cas de trastorns persistents, com tos, ronquera, canvi en els hàbits intestinals o pèrdua de pes injustificada.

Per a les dones:

9. Faceu regularment un frotis vaginal.
10. Vigila els vostres pits regularment i si és possible procurau que us facin una mamografia a intervals regulars a partir dels 50 anys.

Pere Crespi i Salom

(Extret de: Comissió de la CEE 1989: Any Europeu d'Informació sobre el Càncer)

Manacor

Els venedors del Mercat donen suport a la remodelació

La major part dels venedors habituals del mercat de Manacor estan d'acord amb les reformes que l'Ajuntament té previstes en aquest mercat. Tots coincideixen a manifestar el seu malestar per l'actual situació del mercat i que és necessària una millora.

El projecte con-

templa la completa remodelació de la plaça pel que fa a la coberta i a la situació dels llocs de venda. Per dur-se a terme, probablement el mercat s'haurà de traslladar, momentàniament, a un altre indret per poder realitzar les obres sense impediments.

Manacor

Assemblea a s'Agrícola

S'Agrícola celebrà una assemblea general de socis en la qual l'actual junta directiva, amb Antoni Serra al capdavant, anuncià la remodelació que es duria a terme al local social de l'entitat. Tots els punts que es tractaren a l'assemblea varen ser aprovats pels

socis els quals, a partir d'ara, veuran augmentades les quotes a pagar (unes 5.000 ptes anuals). Segons la tresoreria de l'entitat, amb aquest augment de les quotes, les obres de remodelació del local quedaran amortitzades.

Porto Cristo

S'obri una nova apotecaria

L'Ajuntament de Manacor ha declarat d'interès públic l'obertura d'una nova apotecaria a Portocristo, ja que l'actual tenia dificultats per atendre tots els veïns de la zona, sobretot als mesos d'estiu. La nova apotecaria es situaria al carrer Major.

Gastronomia

La Corema ja se'n ve com un cavall en es cós, sobrassades adios ja nos vorem l'any que ve.

La cançó ja parla per ella mateixa, ens diu en quina època de l'any ens trobam, amb aquella saviesa i autenticitat de les cançons populars que el cançoner ens apropa. M'agradaria donar-vos una recepta molt típica i tradicional de la cuina mallorquina. A quasi totes les cases de pagès la madona, el dia de les matances, ja preparava l'alfàbia amb aquelles orelles, peus i cornes i que guardava fins que arribaven els darrers dies per poder fer aquella greixonera que els al.lots i missatges se'n xupaven els dits.

GREIXONERA DE PEUS DE PORC

Ingredients:

- 1 orella de porc.
- 2 potons.
- 1 corna petiteta.
- 1/2 litre de llet.
- 4 ous.
- sal i pebre bo.
- sobrassada (optatiu).

Rentarem els peus, l'orella i la corna i la posarem dins una olla i ha de bullir fins que sigui cuit. Després trossejarem amb la ganiveta aquests ingredients fins que quedin trossets ben petits. Dins una ribellela hi trencarem els ous i els batrem. Quan estiguin ben remenats hi posarem la llet. Llavors hi tirarem la carn trossejada i ho salarem i hi tirarem el pebre bo segons el gust de cada persona. També hi podem tirar la sobrassada al gust i ben esmicolada. Agafarem una greixonera, la untarem de saïm i hi tirarem la mescla ben remenada i ho courem tot dins el forn. Sabrem que és cuit quan ficant-hi una fusteta en surt neta. Bon profit.

Na Trencaclosques

Coll d'En Rabassa

Un home és atacat i li claven dues xeringues

Un home va ser atacat al Coll d'en Rabassa per dos joves, presumiblement toxicòmans, que li clavaren dues xeringues hipodèrmiques a l'esquena.

Els fets tengueren lloc el passat dia 5 de febrer, al capvespre, quan la víctima es dirigia a reunir-se amb la seva dona, que treballa en una farmàcia situada al Coll. Dos joves l'interceptaren i, se-

gona la declaració de l'agredit, l'atacaren sense que hi hagués cap tipus de diàleg o provocació.

L'home, que vol conservar l'anonimat, ha estat observat pels metges, els quals no han trobat cap indicatiu que les xeringues fossin portadores de cap tipus de virus o similars que podrien provocar una infecció a la víctima.

Enquany és una temporada en què els seguidors del Manacor s'ho passen beníssim amb els resultats que està aconseguint l'equip d'en Pere i "es florero", sobretot a fora camp, ja que agranen per on passen i vengui gols, punts i positius dins el sarró.

Feia molts d'anys que no s'havia vist una cosa igual per devers Na Capellera, un barri que, per cert, veu créixer el ciment a tota marxa, com si a Manacor en mancàs, de ci-

El futbol manacorí de Tercera Regional

ment, pels quatre costats.

Un balanç de 37 gols i 15 positius, que són els que es duen després de l'empat amb l'Hospitalet, només es pot comparar amb el Madrid, si bé ja sabem com és fama que guanya el Real Madrid, cosa que en canvi no té el Manacor; és a dir, cera del Corpus,

ajudes arbitral i avantatges típiques dels centralistes que té el Madrid i no té el Manacor.

Fet i fet, com es deia a les Rondalles, de seguir així el C. D. Manacor podria perdre de vista els que li fan darrere: Portmany, Alaior, Cala d'Or; i molt abans d'acabar la

temporada, cosa que suposaria un ascens automàtic a Segona Divisió, que és allà on vendrien els rots; perquè si bé té equip per guanyar i encapçalar la Tercera, altra cosa és pensar que hi haja equip per viatjar a terres valencianes i catalanes, segons diuen els més entesos.

Mentre el Manacor funciona, el Porto Cristo C. F. ho passa més malament, cosa que li fa baixar a la taula de classificació; no ha perdut la categoria però no s'hi val a badar quan es tenen 4 negatius.

El darrer partit a casa contra l'Alaior va esser un desastre: un caramull de targetes grogues, dos expulsats, 4 gols en contra i capfic per avall. De totes maneres, l'afició els anima fort, no és molta però es deixa sentir, i encara queda lliga per davant. Seria una llàstima que a finals de temporada no es pogués conservar la categoria.

S'infiltrat

El C. D. Manacor ha guanyat 16 partits, només n'ha perdut 2 aquesta temporada.

L'afició del Manacor passa gust cada quinze dies a Na Capellera.

Sia com sia, enquany es passa gust, aficionats i polítics, ja que cada diumenge es poden veure als seients d'autoritats mitja dotzena de regidors de diferents partits polítics, que segueixen sense acabar poc ni gens el famós poliesportiu del costat de la Torre dels Enegetes, que duu punt de ser més mal d'acabar que la façana de l'església gran.

Xafarderies

L'oposició de l'Ajuntament de Manacor va demanar a un dels darrers plens més policia estatal per fer front a l'onada de delinqüència que pateix el terme. Temps enrera, sense cap policia estatal a la part forana, la Guàrdia Civil controlava l'assumpte i la gent, la bona gent mallorquina, vivia tranquil·la. Si se'n duien els policies i els xoriços cap a Espanya, la tranquil·litat tornaria a la nostra terra.

La tertúlia està al·lucinada: no se'n pot avenir de la quantitat d'anuncis pagats que l'Ajuntament de Manacor posa a les revistes locals i dels atacs furibunds que aquestes mateixes revistes dediquen al mateix Ajuntament. És clar que els periodistes han de donar la notícia i que s'han de fer comentaris de l'actualitat política, esportiva, social, etc, però d'això a envestir sempre contra un Ajuntament que no ho fa tan malament com això i que encara et subvenciona amb anuncis hi ha un tros. Qualsevol empresa anunciant d'aquestes revistes que fos criticada i insultada a les planes mateixes on s'anuncia rescindiria tot d'una el contracte publicitari que hi tengués. I l'Ajuntament és una empresa, una empresa de tots els ciutadans del municipi.

Perquè és gros el rebombori que han aixecat el «Manacor Comarcal» i el «Perlas y Cuevas», totes dues revistes forasteres de Manacor, amb el canvi de nom de l'avinguda d'Antonio Maura, que ha passat a dir-se avinguda de Na Camel·la, o amb l'edició d'un Vocabulari Comercial que serà de gran ajuda als comerciants de Manacor i d'altres indrets de Mallorca. L'odi d'aquestes revistes a un Ajuntament democràtic i progressista, que a més és capdavanter en la normalització lingüística a Mallorca, els ve de la seva ignorància i de la seva condició de negrets emblanquinats. Fan revistes en foraster perquè no han volgut o pogut aprendre a escriure en mallorquí i no poden sofrir trobar-se dins un poble on la majoria dels comerços estan retolats en la nostra llengua.

No saben que Don Toni Maura fou president d'un Govern espanyol totalment contrari a la nostra nació. Un president que firmà decrets com el de prohibir que es parlàs en català per telèfon. Devia ser curiós que dos mallorquins xerrassin per telèfon i l'operadora els aturàs per recordar-los que xerrassin en castellà. Un home com aquest no mereix un carrer i fins i tot no mereix el nom d'una escola o un institut.

Al Music Bar Ximples, regentat per Rafel Ramon Matamales, s'hi reuneix la gent jove i guapa de Manacor.

Maria Antònia Vadell, regidora de Normalització Lingüística de Manacor, una dona que ha fet i fa molta de feina en bé de la ciutat.

Estudien de professors de Català a l'Escola de Mallorquí de Manacor. Són els nostres col·laboradors i amics.

Miquel Àngel Riera, manacorí il·lustre, és un dels millors escriptors dels Països Catalans. Ha escrit novel·les famoses com és ara *Morir quan cal*, *L'endemà de mai*, *La rara anatomia dels centaures*, *Panorama amb dona*, *Els deus inaccessibles*. Ara és a punt de sortir *Illa Flaubert*, guanyadora del guardó Josep Pla 1990. En poesia ha publicat *Poemes a Nai*, *Biografia*, *La Bellesa de l'home*, *Paràbola*, *Clam de la cosa humana* i *Llibre de les benaventurades*.

El president de la Comunitat Autònoma, Gabriel Cañellas, va rebre

en audiència els membres de la nova junta directiva de l'Associació

de Premsa Forana de Mallorca, que presideix Carles Costa.

En el decurs de l'audiència, el president d'aquesta associació, Carles Costa, acompanyat del vice-president, Gaspar Sabater, i del secretari, Onofre Arbona, han presentat al president Gabriel Cañellas la nova junta directiva, constituïda el mes passat a Sant Joan. Altres vocals de la junta són: Rafel Ferrer, Maria Galmés, Jaume Casesnoves i Gabriel Fiol.

Actualment l'Associació de Premsa Forana està formada per més de quaranta revistes i s'esperen noves incorporacions.

Per altra part, el Govern balear subscriu anualment un conveni de col·laboració amb l'Associació de Premsa Forana de Mallorca per tal de facilitar un ajut econòmic a totes les revistes, segons la seva periodicitat.

Mateu Ballester i Fernández és membre del Patronat de l'Escola de Mallorquí de Manacor. Com a

delegat de 'Sa Nostra', dona suport a l'Escola Municipal des de la seva fundació l'any 1973.

Josep Cortés i Servera, de Sant Llorenç, és el delegat de l'Agència de La Caixa de Baix des Cós. En Josep, format a l'Escola de Mallorquí de Manacor, és professor de Català, director de la revista *Flor de Card* i capdavanter de la normalització lingüística a Sant Llorenç des Cardassar.